

Abieluleht

№ 5 (51).

Pühapäeval, 7. veebruaril 1932.

II aastakäik.

Tänast lehte 8 külge.

TOIMETUS JA TALITUS:

Tallinn, Suur Karja tn. 2-6.

Telefon Postkast 372.

Toim. kõnet.: kl. 3-5. Kontor avat.: 8-6. Tarvitamata jäänud käsikirjad, kui neil tagasi-
saatmiseks puuduvad margid ja seismajäänud
kirjad hoitakse alal kuu aega. Kuulutusi ja
tellimisi võtavad vastu: lehe talitus, abitali-
tused ja agendid. Lehte võib tellida ka kõigist
Vabariigi postiasutustest ja -agentuuridest.

Üksiknumber 10 senti.

Kuulutuste hinnad:

Esiküljel teksti ees 10 senti, teksti sees 12 s.
ja kuulutuste küljel 5 senti millimeeter.
Kuulutusi võetakse vastu lehe ilmuvasse
numbrisse kuni neljapäeva õhtul kella 6-ni.

Tellimiste hinnad:

1 kuu 45 s., 2 kuud 85 s., 3 kuud 125 snt.
6 kuud 225 s., 12 kuud 400 s., — postiga
saates. Välismaile 2-kordsed hinnad. Aadressi
muutmine 25 senti.

Kuuvalge öö talvel.

Lumine järv kuuvalgel.

On nagu kulmast hoovaks kuumust
ja lume pehmet, valget huumust
on rohkelt alla paisand
pilvemäed.

Ja taevas palju tähti raisand,
sest kiirgab kõik, mis näed.
Puud, põõsad ohnelt sirutavad käed,
et üha uusi ehteid võtta:
näe, valget mantlit kannab kuusk
ja raagund kasel pärliread.

Kuu kiirgab ülal.
Juul ei tõtta.
Järv jäätund üleni, ja suusk
on jäljed surund lemmelumme
just seal, kus varju heidab kuusk.

Kesk violetseid varje tumme
kuuvalgus hiilib, tumm ja tuhm.
Mull' näib kui seguneksid lumme
nüüd kuu ja järv ja kõrkjapuhm.

Ralf Kaaver.

Meie lehe kaastöölise
prl. Sadie Maros,
kelle sulest ilmusid „Kuulsused“ ja
„Hingede mask“.

Abielulahutuste põhjusist.

Miks lahutatakse meil abielusid.

Pikk ja kohutav verepulum, piina ja kannatuserohked maa-
ilmasõja aastad, mis vapusta-
sid hingepõhjani kogu maail-
ma, mõjusid eriti rängalt sõja
tallermaale — Euroopale.
Kõik, mis näis siin varem kind-
lana ja püsivana, lõi nüüd kõi-
kuma ja ei üksinda majandus,
vaid ka perekonnaelu kaotas
oma senise tasakaalu, suundus
des hoopis uutele radadele.

Kui varem abielu oli see kõi-
ge tõsisem ja püham, siis ei saa
praegu seda öelda enam kau-
geltki. Seegi varem nii kindel
side kahe inimese vahel, on
muutunud hapraks ja kergelt
purunevaks. On ju teada, et
praegu kogu Euroopas, samuti
ka Ameerikas, — väljaarvatud
üksikud madalamal kultuurita-
semel asuvad riigid — sündi-
vus järjekindlalt kahaneb, su-
revus tõuseb, abiellumiste arv
ikka ja ikka väheneb, lahutuse
teel lõppenud abielude arv aga
üha tõuseb.

Nii on see kõikjal teisel ja
nõnda on see ka Eestis, kus
lahutusi praegu rohkem kui ku-
nagi varem, nagu seda mitmel
pühul ennemgi öeldud.

Käesolevate ridadega ei ta-
ha meie siin hakata otsima ja
selgitama selle põhjuseid, vaid
püüame ainult arvude ja sta-
tistiliste andmete varal heita
pilku meie lahutusoludele.

Viimase üheksa aasta kestel
on Eestis abielusid sõlmitud
umbes 75.000, kuna aga lahu-
tusi on selle aja jooksul ette-
tulnud enam kui 5.000. Täp-
seid arvusid ei saa meie praeg-
u esitada veel sellepärast, et
1931. aasta kohta alles kokku-
kuvõtteid tehakse.

Neid arvusid pealiskaudselt
vaadeldes ei paistagi see vast
ehk paljudele, kes teab kui
kurb olevat, kuna siin ümmar-
guselt iga 14 abielu kohta üks
lahutus ette tuleb. Aga, et lugu
siiski tõsine, tõendab kas või
see, et nagu öeldud juba, abi-
ellumised aiva vähenevad, la-
hutused aga üha kasvavad. Nii

on see olnud viimasel ajal aas-
tast aastasse ja pole põhjust
arvata, et siin lähemal ajal pöö-
re sünnib.

Asudes lahutustepõhjuse
vaatlemisele, näeme, et siin ala-
ti siiski nende jälile ei saa.
Vähemalt 50% lahutustest
viitakse meil läbi poolte ühisel
kokkuleppel, abieluseaduse pa-
ragrahv 30. põhjal, kus kumb-
ki pool üksteist milleski ei süü-
distab.

Teiseks suuremaks lahutuse
põhjuseks on meil kokkuleppi-
matus ja sobimatus. Truuduse-
murdmine, mida peetakse lahu-
tuste peamiseks põhjuseks, on
meil alles kolmandal kohal, mis
tahab näidata, et meil neid, kes
unustavad kuuenda käsu, pole-
gi palju. Võib aga kindlasti öel-
da, et asi pole siiski nõnda,
vaid just see lahutus põhjustab.
Pole vist ekslik oletada,
et just paljud truudusemurdjad
kasutavad oma teo varjamiseks
kokkuleppel läbi viidud lahu-
tust. Nagu ikka on ka nüüd
meil ja igalpool teisel suure-
mad truudusemurdjad vähe-
malt ametlikkudele andmetele
tugenedes. Naiste kaitseks võib
aga vist öelda, et naised mehe
eksimuse puhul alati just lahu-
tust ei nõua. Vaid sageli an-
destavad. Mehed aga teevad seda
väga harva või ei kunagi.

Üldiselt on aga naised siiski
jälle suuremad lahutuse nõud-
jad kui mehed. Rohkem kui
üks kolmandik nõudeid esita-
takse ikka naiste poolt, mees-
telt aga vaevast veerand. See
näitab, et naised siiski mees-
test rohkem lugu peavad pere-
konna õnnest, sest tühistel põh-
justel lahutust nõudma hakka-
vad neist ainult vähesed, pea-
miselt noored tuulepead.

Üksteist maha jätvavad mehed
ja naised peaaegu ühesugusel
arvul, abikaasaga halvasti üm-
ber käivad, aga ikkagi ainult
mehed, kelle hulka väga harva
eksib mõni naine.

Joomisele, kõlvatule elule ja
teistele sellistele pahedele an-

dub naisi kolm korda meestest
vähem, mis pole aga siiski just
väike arv.

Teatavasti lahutatakse abi-
elusid ka suguhaiguste pärast
ja säherdustel lahutustel osu-
tuvad suuremateks süüdlasteks
naised.

Aleksei Sinisalu.

Et tänapäeva naine kuigi pal-
ju lugu ei pea emaõnnest, on
üldiselt teada. See võib põh-
justada aga ka lahutuse, ja pea-
miselt annavad siin põhjust la-
hutamiseks ikkagi naised.
Kuid leidub vahetevahel ka mõ-
ni mees, kellest naine lahkub
sellepärast, et mees, kas ei
tahtnud või ei suutnud temale
pakkuda naise suurimat õnne
— emaõnne.

Üldiselt on ka teistes riiki-
des lahutuse põhjused ja nen-
de vahetevahel enam-vähem sama-
sed kui meil, väljaarvatud mas-
silise abielulahutuse sünnimaa
Ameerika, kus lahutuseks piis-
ab kas või sellest, et mees
hommikust õhtuni imeb piipu
või naine liig palju puudert pa-
neb oma ninakesele.

Herodes.

Mõtteteri.

Unustus on parim arstirohi kõigi
valude vastu.

Abielu on surematuse nõiaese.

Kuidas lõbutseada?

Huvitav on pilku heita ini-
meste lõbutsemisele hingeeluli-
selt, ühiseluliselt ja tervise
mõttes. Igas normaalses olen-
dis, olgu see inimene või loom,
on tung olla lõbus, olla rõõmus,
tegutseda, lahutada meelt. Noor-
red koerad ja kassid mängivad,
tallekesed lõövad kepsu, hobu-
ne muutub elavaks, linnud si-
ristavad, laulavad, ahvid kiigu-
vad oksil. Kõigil neis on ürg-
tung — olla lõbus. Ja inimene,
eriti peale raske tööpäeva, ol-
gu see töö kehaline või vaimli-
ne, tunneb vajadust veeta oma
aja mingisuguses tegevuses,
mis temale meeldib, mis val-
mistab lõbu.

Lõbutsemisel võib-olla häid
ja halbu külgi. Tarvis on, et
inimesed mõtleksid selle üle jä-
rele, missugused lõbustused
kuuluvad kahjulikkude hulka,
ja missugused mitte. Lõbu võib
meile saada hädaohlikuks,
võib meid viia hukatusse. Ku-
na aga õige lõbutsemine meie
elujõudu ja vaimlist värskest
aina tõstab. Lõbutunne põhje-
neb tundelisel osal inimese hing-
ges. Mõistuslist elementi on
temas vähem.

Inimene aga, kui kõige
mõistlikum loom maailmas, —
peab ka lõbutsemisel laskma
end juhtida mõistusest ja heit-
ma eemale lõbu, mis kahjulikud
ja alaväärtuslikud. Mida vä-
hem haritud on rahvatung, seda
rohkem allub tema tundmus-
tele. Kui mõistus pole harju-
nud tõõtama, käib inimene sa-
mu radu hommikust õhtuni,
päevast päeva. Ta ei astu uut
sammu. Ta on õnnelik, kui
suudab mõne lõbustuse kaudu
unustada halli argipäeva ja
oma olemasolu alaväärtust. Siis
ei näe ta oma ümbruse iga-
vat ühetoonilisust ega mõtle
sellele, mis teistel on ja te-
male kättesaamatu.

Kui võrrelda lõbutsemist va-
nal ajal ja nüüd, — peame üt-
lema, et palju pole muutunud.
On teiseks saanud väline olu-
kord, aga põhitoon on endine.
Ka vanasti mängisid suurt osa
alkoholilised joogid, sugu-
tung, mängud, võimlemine,

tants jne. Siin aga tuleb meil
just teha vahet, — milliseid
lõbustusi lugeda headeks, mil-
liseid mitte. On väga kurb näh-
tus, et ei suudeta olla lõbus
ilma alkoholita.

Teame kõik kui kahjulik ta
on, kahjulik tervisele, vaimu-
le ja majanduslikult, — ent
ometi juuakse nii palju! Ar-
van, et selles on süüdi sage-
dasti eluigavuse tunne ja när-
vinõrkuse haigus.

Alkohol ühes prostitutsiooni-
ga kuuluvad küll pahimate lõ-
bustuste hulka. Terviselised jä-
reldused on siinkohal pahimad.
Teame seda isegi, aga mida siis
nende asemel tarvitada? küsib
vast nii mõnigi. On ju nii mu-
gav sammuda karjateel, mitte
otsides uusi teid, uusi radu.
On aga ometi olemas lõbuva-
hendeid, mis iseloomult kah-
julikud ei ole, kui mitte lan-
geda äärmustesse. Ning siia
kuuluvad küll kõige pealt:
tantsud, mängud, spordialad,
kunst, kino ja teised vaimlised
naudingud.

Kui tantsitakse puhtas õhus,
heas seltskonnas, mitte liig hi-
lisel ajal, — on tants kasulik
lõbu. Tants on õieti öeldud
kerge kehalik töö. Väga ergu-
taval mõjuvad võistlusmäng-
ud, rütmiline võimlemine,
plastika, aerutamine, uisutami-
ne ja iga teine spordiharu, kui
sellega mitte liiale ei minda.
Meie noored teavad seda ja
nad on suuremalt jaolt suured
spordipooldajad.

Kõrgemale vaimlisele kul-
tuurile viivad meid teater, ki-
no, laul, muusika, kujutav
kunst, ilukirjandus. Nad loo-
vad meil kõlblise aluse, tõs-
tavad meid üle halli argipäe-
va ja heledast paistest, mida
nad valavad hingesse, jääb osa
järele, mida võtame kaasa töö-
päeva. Mõtlev inimene valib,
kui Kreeka kanglane Herak-
les teelahkmel, — oma elusaat-
ja mõistliku lõbukultuuri ja
hoiab eemale lõbust, mis hävi-
tab temas hinge ja tervise pa-
remat osa.

Chypre.

Inimhinge kulisside taga.

Inimene sugueluliste ja ürgaegsete tunnete võimuses.

(Järg.)

Vanad jutud, müüdid, legendid, ka need põhjenevad psühhoanalüüsi arvates suguelu psühholoogiale. Müüt kuningas Ödipusest, kes oma isa maha lõi ja oma emaga abiellus, kõlab siin tüüpiliseks näiteks. Müüdi enese järgi tegi Ödipus seda ilma teadmata, kuid psühhoanalüüs näeb väga mõjuvaid põhjuseid selle müüdi tekkimiseks. Ödipusel oli endal suguline tung oma ema vastu, ja ta tappis isa armukadeduse pärast. Sellised tundmuste idud on psühhoanalüüsi järele olemas iga poja alateadvuses ning selle alateadvuse mõjul luuletatigi vanal ajal see kuningas Ödipuse müüt.

Psühhoanalüüsi looja Freud on kahtlemata „hingede ravitsemiseks“ teatava uue tee näidanud, selles seisab psühhoanalüüsi teene.

Ent kui läheme asja hingede külje juurde. Keegi tütarlaps tundis igakord, kui ta klaasist vett jõi, võimata jälkustunnet. Psühholoog tegi kindlaks, et üks väike koer oli kord selle tütarlapse klaasist

vett joonud; tütarlaps ise oli tolle juhtumi sootuks unustanud, säilinud oli vaid eespool mainitud jälkustunne.

Siin näib, nagu jaguneks inimene mõtteilm kaheks. On olemas teadvus ja alateadvus. Psühhoanalüüs tõendab, et see seisukord hinges, „kus üks käsi ei tea, mida teeb teine“, võib areneda suure ebanormaalsuse seni, mis lõpeb sellega, et inimene endale tundub, nagu oleks teda ühe isiku asemel kaks. Siit ongi tekkinud meile tuttav „teisiku“ mõiste. On inimesi, kes näevad ühtelugu oma „teisikut“. Ühes sellega võib vahel ka tunne tekkida, nagu oleks midagi ära kadunud inimesest endast. Mõned sellised vaimuhaiged ei näe enda kuju peeglist. Nad ajavad silmad pärani, kuid peegel on hele ja selge, nad ei näe peeglis ühtegi asja kujutist. Seesugune teisi-ku esilekerkimine iseenese arvel on üks huvitavatest vaimuhaiguste liikidest, mida selgitab psühhoanalüüs.

Psühhoanalüüs töötab väga edukalt samasuguse meetodi

abil ka unenägede seletamises. Igal unenäol, olgu see missugune tahes, on oma seksuaalne tagasein tingimata olemas.

Psühhoanalüüsi peamõte on, et inimene tundku iseenast ka siis, kui ta teeb mõttetusi. Normaalseisukorras on mõtete ja tunnete ühtlus olemas ja ei teki palju arusaamatusi, kuid on olemas midagi, mis seda ühtlust takistab ja selle järeldusel inimese mõtted võivad laokil olla. Seda põhjust nimetavad psühhoanalüütikud ühesõnaga „takistuseks“ ja otsivad abinõusid tema kõrvaldamiseks. Iga mõttetuse saab silmapilk mõtte, niipea, kui takistus on kõrvaldatud.

Inimesel on imestamisväärt omadus, kasutada oma alateadvust. Alateadvus võtab osa ka inimese vaimu loomingust. On täiesti võimatu luua uut luuletist või kunstiteost, teda ainult loogiliselt välja mõeldes. Ta kerkib üles alateadvusest, nagu mõni ammu nähtud ja jälle unustatud teos. Psühhoanalüüs arendab ka vaimu ainult ses sihis; mitte loogilise mõtlemisega, vaid alateadvuse äkilise esiletungiga luuakse suured asjad. Alateadvuse vaimusunnitisel ei ole mingit ühendust loogikaga, sest loogika ei võta osa inimese enda loomingust.

Psühhoanalüüs on inimesele ühtlasi abinõuks iseenast leida, oma hinge sisemist häält jälgida, arendada enesekriitikat.

Viimasel ajal on psühhoanalüüsile suureks võistlejaks suggestioon, mis ähvardab saavutada mitmel moel ja mitmel kujul veel suuremaid resultate. Uusim aeg ei näi inimsugu edasi viivat ainult mitte tehnikas, vaid inimese vaimu kõvendamiseks tulevad nüüd appi ka uued võtted psühholoogias. Ja see kõik lubab ennustada tulevikus suurt vaimlist tõusu.

Aug. Peips.

Nii kurb, nii kurb. . .

*Nii kurb, nii kurb, et peab lahkuma
kord elust kirevast, täis illusioone,
kord elust mida ise endale
me iga hingetõmbusega loome.
On kurb, et sellest peab lahkuma.*

*On kurb, et vanus katab tolmu
kord särasilmi, õhetavaid huuli,
mis kallistusi jaganud nii kuumi —
ei vanuses sel enam pole ruumi.
On kurb, et elust peab lahkuma.*

*On kurb, et surm kord pärrib südame,
mis kannatanud palju elumõllus, —
mis rõõmul hõisanud, kui elu hellus.
Nii rõõmu, valu süda hoidis peidus.
On kurb, et südagi läeb surmale.*

Chypre.

Selline on laulatus Ameerikas.

Esther Wilson ja James Mapherson, kaks noort ning vaest New-Yorgi äriteenijat, armastasid üksteist palavalt ja oleks üksteisega abiellunud juba ammu, kui neil oleks olnud ainult raha.

Ent see puudus neil noortel pahatihti ikka ja armastajad pidid ootama, kuigi see kummalegi rõõmu ei valmistanud.

Kuidagi oli noorte hädast kuulda saanud ka härra David Thomson, tolle äri omanik, kus omale igapäevast leiba teenis Esther. D. Thomson, leidlik nagu ta oli, vähesemõtlejuse järele tajus, et sellegi asja abil võib teha oma äri reklaami. Ta lubas noorpaarile kinkida nende pulmariided, neljatoalise korteri sisseseade, korraldada uhke pulmapeo ja sellele lisaks anda veel kenakese summa raha, aga tingimusi, kui Esther ja James lasevad ennast laulata tema äri vaateaknal.

Ettepanek oli kummaline, vaid paar sarnast juhust olid teada varemast ajast, kuid siis-

ki nõustusid armastajad sellega.

Noorte nõusolek käes, mahutas D. Thomson juba varakult ajalehtedesse kuulutused eelolevast ja kui saabus laulatusepäev, oli rahva tung äri vaateakna taha nii suur, et tänavliikumine seisma jäi.

Kogu laulatustalitust, mis peeti kõigi reeglite kohaselt, vältas vähe üle poole tunni ja Estheri ning Jamesi õnne ei tumestanud enam miski, kuna nad nüüd lõpuks ometi olid üksteise paralt.

Ka David Thomsonil polnud põhjust kurvastamiseks. Ajalehtede pikad kirjutused selle kummalise laulatuse üle, osutusid kõige hiilgavamaks reklaamiks tema äriks.

Kui oled kõigist unustatud ja mahajäetud, ja ka ise kõiki unustanud ja mahajätnud, siis võid nautida õnne suurust, mis asetseb hetketes, mil võime üksilduses looduse suurust ja täiuslikkust vaadelda, ilma et tunduks tarvidust sealjuures juurelda ja mõelda.

Mu südames. . .

*Mu südames on meri
ja mere vihane laul,
ning taevani paiskuvad lained
ja tormi mühin aul. . .*

*Mu südames on pilved,
kus särab välkude-lõõm. . .
Ja kõue kõmavas hääus
mu metsik võitluse-rõõm. . .*

*Mu südames hullund iha,
et rinda saaks kraaterisuu,
kus kukutaks' saatuse viha
ning valu muutliku kuu. . .*

E. UIBO.

Tuulispea.

Elmo Eltori armastusromaan.

17.

Vist kahel juhusel suudab inimene vabadust hõisates tervitada. Pääsedes vanglast või ravilast.

Seepärast oli mu meeoleu kirjeldamatu, kui jälle tundsin end väljade vahel, nägin talusid, metsa, inimesi ja loomi; kuulsin lindude muretu trallitust ja mesilaste pehmet suminat õitsevate, punaste ristikhaina nurmede kohal, mis nagu punased rätikud väljade vahele lastud; tundsin muldade koduseid lõhnu ja karge tuule paitust otsaesisel ja näol.

Oli äsja vihma sadanud. Selle tõttu oli kõik erakordselt värske, puhas ja lõhnad tunginevad ning tugevad. Pääsud lendlesid kõrgelt ja vilistlesid, rõõmsalt ja ulakalt.

Rattamees sõitis mulle vastu ja hüüdis: „Pagana tore!“

„Jumalik!“ vastasin ja astusin meelega sõitja teele.

Ta peatas vihasamatult sõiduki, hüppas maha ja ulatas käe, öeldes: „Karl Kallak, reporter.“

„Elko Merir, mölder.“

Istusime kraavi kaldale, andis paberossi ja kahetses, et tilkagi viina pole. Kahju, et ka mina siit poolt kandi mehi pole, siis oleksin teadnud mõne vastava talu otsida, pealegi viisakate preilidega.

Ta on lõbus ja taevalik poiss.

Läheme ühte suuremasse tallu. Õuel seisavad kaks last, poisikene ja plika. Meid nähes lasevad jalga alla niidule. Kass pikutab puuriidal, ja varblased suplevad lombis. Koputame ustele, luusime õuel — maja on nagu mahajäetud ja unustatud.

Viimaks tuleb keskealine perenaine. Ta on linases kleidis, nagu päikesepunane ja sabas endised lapsed.

„Õhtust, perenaine!“

„Tere õhtust!“

„Saab öömaja?“

„Miks mitte. Suvel ikka leidub. Kui härradele värsked heinad asemeks küllalt halvad pole.“

„Värsked heinad — too enam kui neitsivoodi. Oleme nimelt ajakirjanikud. Pambud ja ratta jätmise siia, ise aga pole muud kui — teistele appi. Ollakse ju heinte kallal?“

Kui vabalt, rõõmsalt räägib Kallak, viskab mape hooletult trepipoole. Milline suurepärase ja kadestamisväärne oskus end koduseks teha!

Läheme niidule.

Siin on valandane mees, noor poiss ja kaks naisterahvast heinte kokkuvõtmisega kibedasti ametis. Suurelt kaugelt hõikab Kallak juba jõudu, esitleb meid mõõdamineva tähendusega ja suudab midagi nii naljakat neidudele öelda, et varjamatult naerma pahvatavad ja häbelikult kõrvale vahivad. Siis võtab Kallak reha ja hakkab tööle, kuna ma suurt meest tõukan oma ühe käega. Kallak vabastab vanamehe, annab talle paberossi ja laseb saata poisikese viina järele.

Nii jääme neljakesi: neiu Minna ja Leeni, Kallak ja mina. Neiu on õeksed. Minna on vanem, küpsete vormide ja tõsiste silmadega blond naine; Leeni, väikene, vilgas ja mustavereiline kuuetekümne-aastane plika. Võrdlen teda nirkiga ja naeratan.

„Mispärast te naerate mind?“

„Seepärast, et olete nirk.“

Ta ei tea, mis nirk on. Viimaks tuleb välja, et nende pool kutsutakse seda kena, vallutat loomakest lahnitsaks. Nii siis — lahnits.

Vaatlen teda ja võrdlen Helgiga. Vahe on siiski suur.

Tal pole sarnaseid tarku, kirglikke silmi ega plastilisi valituid liigutusi. Ta on omas esinemises nobe, kuid vähe labane. Huuled on peened ja punased. Palju punasemad kui Helgil.

„Ei tea kuspool neitsid peaksid ka magama?“ pärib Kallak.

„Eks ikka voodis, või arvate — õrrel?“ ütleb Minna.

„Veel enam: kallima kaisus,“ vallatab noorem.

„Kes sul siis kallikene, väikene vallatus?“

„Kes aga tuleb ja sisse lastakse.“

„Soo! Ja kas mind ka lastakse?“

„Kui paluda oskad?“

„Küllap juba seda. Ja musi?“

„Pole neid iga hulguse jaoks varnas.“

Kallak naerab laialt ja keerutab mütsi. Ka meie naerame. Midagi külgehakkavat, laialilagunevat on tema naerus.

„Nii siis, neitsi Leeni ei taha mind. Kuidas peaks Minni hingega olema?“ algab Kallak oma võitlust.

„Kes siis teiste kuuldes ütleb,“ naerab see. Kallak läheb ta juurde, ja talle öeldakse midagi kõrva. Tema aga pilgutab mulle silmi ja kisab.

Kodus ootas õhtusöök ja viin.

Reporter ja pereisa jäävad vinti ja kukuvad kõnelusse. Koputavad üksteisele õlale, laiutavad käsi ja löövad rusikaga lauale. Alles perenaise vahelesegamisel soovib vana head ööd ja läheb tahatuppa. Perenaine saadab meid alla küüni teele.

See ümber pööranud, võtab Kallak mu nõobist ja sosistab: „Neitsid magavad muidu aidas. Nüüd aga ootavad nad küünis. Minna mulle — too teine sulle. Usu, mitte ihnsad tüdrukud. Küllap nad on higest enese loputanud ja puhastes särkides. Kahju, et pole komvekke!“

Tirtsud saevad, rääk ajab oma metallilist, karedat ja ühetoonilist laulu ning kusagil kaugel, õige kaugel — lauldakse. Olen vähe kuraasis ja tunnen suurepäraselt meeoleu. Kallistan kaaslast, naeran ja tuigerdan jalgadel.

Nii vist peaks ka Olavi tegema, kes tahaks Helgi omandada?

Täna aga on mulle Leeni, väike vilgas nirk.

Võtan ta kaissu ja tunnen tema noore vere rahutut surisemist soontes. Tunnen ta kirge, kuid mul on kahju. Mul on kahju ta noorusest. . .

Silitan ta juukseid ja kõnelen: „Tead Leeni, ka mul on kusagil kaugel vana halli veski juures sarnane nobe ja virgas öde, kahe valge krussis patsiga ja sama kuuma hingeauruga, kui sinagi. Teda hüütakse Helgiks ja ta on armas, väga armas. Tal on samasugused väikesed, ilusad rinnad ja ta naerab peenelt ning kaunit, oi kui kaunit ta naerab! Oled sa kunagi kuulnud viiuli keelte lõbusat naeru, sarnane on temagi oma.“

Väsinud tütarlaps jääb mu süleluse magama. Vabastan enese ja hiilin tasa välja. Ma ei suuda kannatada, kuidas ometi krõbisevad kuivanud heinad nende teiste käes, kuidas hingavad ja puhivad nad!

Taevas vilguvad tähekesed. Üksikud, selged tähed. Ei tea, kas temagi vaatleb tähti ja temalgi pole und. Kas mõtleb minule, kes ma hoopis ise radadele läksin. Kui ta viimati mind vaatamas käis, oli ta kurb, väga kurb. Ei öelnud midagi, vaatas tükk aega, küsis ja lahkus. Ainult ta käepigistus

Kuidas naisi võidetakse. . .

A. Puškini järel vene keelest A. Kontson.

„Proua! Peatselt saab aasta täis, millise aja kestusel pakun ma teile enda armastust, kuid teie lükkate mu palved ikkagi külmavereliselt tagasi. Sellist häirigut ma ei suuda enam kannatada. Teie naerate minu üle, kuna mina aga tunnen kirjeldamata piina; piina, mis mind rüvetab hinge põhjani, kuid kauem see ei või selliselt kesta! Veel ükskord, viimast korda, tahan ma teie kivist südant oma palvete varal püüda liigutada. Halastage minu peale! Teie teate, et ma teid armastan, südamest armastan!“

„Teie eksite. Mina ei tea midagi. Ehk pigem öelda, ma olen seda kõike ju ammugi unustanud.“

„Ma kordan seda teile ometigi ju iga päev. Kas ei ole ma ju mitu korda armastuse pärast nuuksudes teie jalge ette kokkuvarisenud?“

„Isegi vihastudes armastuse pärast. Seda ometigi tunnistab seal see katkiloosud lillevaas.“

„Kui palju olen ma neid teile asemele saatnud, puht antiikvariaatseid!“

„Aga kui palju olen ma neist vastu võtnud? Mitte ainustki!“

„Ainult seepärast lükkasite teie mu saadetud vaasid tagasi, et mind sel teel pisut piinata. Kuid kord peab sellisel narritamisel ometigi lõpp olema. Ja nimelt kohutav lõpp, kui teie seda nii väga igatsate, mu armuline. Mina olen siia tulnud selle kindla tahtega, et ennast, kui teie kivi-köva süda end pehmemdada ei lase, siin teie silmade all ära tappa.“

„Oo, kui sageli, armas sõber, olete seda mulle öelnud! Läbiviinud ei ole te seda veel iialgi.“

„Proua, vannutan teid, ärge naljaltage asjaoludega, mis palju tõsisemad on kui arvate. Arusaadavalt, kui ma praegusel momendil revolvi taskest haaraksin, et end selle armastust riistapuuiga paremasse ilma saata, teie naeraksite, naeraksite kõlavalt oma terasheledat naeru, kui mu peaaegu täiesti räbalatena laiali lendaks. Hiljem alles ärkaks teis osavõtt, kaastundmus. Aga mis oleks mul sellest siis tulu? Pärast surma avaldatud armastuse eest tänan ma; nii hõlpsasti kui teie arvate, ei torma ma ma mitte surma. Mina tahan teie veetlevate silmade särast aegamööda toll-tollilt surra; teie peate nägema, kui's teie kõige truim armastaja teie jalgade ees, teie enda toas ära nälgib.“

Ning enesetaplik austaja heitis end sohva peale pikali ja vandus endale,

sealt mitte iialgi enam lahkuda ega midagi süüa.

Proua Klarissa, noor veetlev lesk, hakkas selle hullu mõtte üle valjult naerma ja pööras lauluviit ümisesdes enda austajale selja, kindlalt teades, et õhtusöök mehe siit juba eemale tõmbab. Ta lahkus toast, minnes otse teed riitumisruumi, pani endale rahulikult teise rõivastuse ja läks jalutama, kust ta alles hilja õhtul koju tuli.

Toatüdruk võttis armulise proua selle huvitava teatega vastu, et härra veel ikkagi saalis olla.

Proua Klarissa oli selle üle väga pahane ja külastas nii kiirelt kui tal vähelegi võimalik oli, enda iselaadilist austajat.

„Olete te hull, mu härra? Ega te ometigi siia minu juurde ei taha öö seks jääda?“

„Ma olen teile juba korra öelnud, et ma siin surra tahan.“

„Minugi pärast, kui see teile lõbu valmistab. Aga palun ärge mind enast seepärast sundige oma korterist lahkuma.“

„Kahetsen südamest, armuline proua, et ma teid eksitan, aga minu otsus on kahjuks kõikumatu.“

Proua Klarissa oleks juba peaaegu kurjaks saanud, aga ta suutis veel niipalju enda üle valitseda, et asjaolule naljaka pöörde andis, ja nõnda lahkus ta siis toast, südamlilikult naerdes, jättes enda eba sentimentaalse austaja üksinda oma mõtetega. Üürikesse aja pärast lahkus ta majast, minnes enda sõbranna poole, et selle pool öö veeta ja enda korteri esialgu oma kangekaelse austaja tarvitada jätta.

Järgmisel päeval tuli ta koju tagasi selle kindla veendega endas, et paha nali nüüd lõppenud on. Aga isand istus ikkagi veel endisel kohal.

„Mu härra, see on ju tõesti liig! On see teie poolt hullus või häbematus? Teie ajate minu mu korterist välja, saadate mu klatshi alla ja — mis on seejuures veel kõige halvem — teie ärritate mind, teete mu üpris haigeks. Nüüd aga palun — lahkuge silmapilk, kui te ei taha, et ma tõsiselt kurjaks saan!“

„Teie olete vististi unustanud, armuline proua, mis ma teile mainisin. Et mul on kindel ja kõikumatu nõu — siin surra.“

„Mu härra, kuradi päralt, surge kus tahate, kui teil nii üliv tung end tappa on, siis palun, väljas maja ees voolab jõgi, minge hüpake sisse — aga siit kasige minema!“

„Kahetsen väga, armuline proua, aga ma tahan siin surra!“

„Siis tehke ruttu, kui paluda tohin. Siin on sulenuga. Olge nii lahke ja lõigake endal sellega kõri maha, kui teie tõesti surra tahate.“

„Täna teid, proua, lahke abi eest. Kuid arvan siiski paremaks siin pehme diivanil vaikselt ja pikkamisi surra.“

„Vihast värisedes jooksis proua Klarissa toast välja. „See inimene seal toas on päris hull!“ hüüdis ta. „Peaks politsei kutsuma.“ Aga seal samas rahustas ta end ideega: Küllap nälg ta juba minema kihutab.“

Järgmisel päeval ei hoolinud ta võõrast enam midagi. Kui ta aga kuulis, et noor isand ikka veel seal viibivat, ei suutnud ta kerget rahutust enam varjata. See oli naljaks ju ometigi natuke liig. Lõuna eel läks ta teda vaatama.

Tühja kõhuga Romeo istus kurvalt sohvall, näost üpris kahvatu, pää väsinult padja najale toetatud. Ta vaene mees ei olnud juba kaks päeva enam midagi söönud. Kauni proua süda läks seda kõike nähes vaheldumisi külmaks ja kuumaks.

„Jumala pärast, kallid sõber, mida te siin praegu teete, see on ometi liig jõe nali! Jätke juba kord see lollus! — Öelge mida te öieti soovite?“

„Armuline proua, teie teate ülihästi — mida ma vajan!“ öhkas isand vaevalt kuuldavalt, pööras siis enda näo teisale ja pigistas silmad kinni, nagu ei suudaks need enam heledat päevalgust välja kannatada.

Proua Klarissa ei teadnud enam mingisugust nõu. Mida pidi ta selle põikpeaga peale hakkama? Kuidas võis ta teda tema koleda otsuse muutmisele sundida?

Ta lahkus niiskete silmadega.

Kolmandamal päeval ei suutnud ta hirmust ega ärevusest enam kuidagi jagu saada. Ta viis enda austajale isiklikult tassi täie leent, mis lõhnas liha ja lillekapsa aroomiga, see oleks kaistanud isegi juba nõdra meelset, niivõrd isuäratav oli aroom, mis täitis tuba.

„Armas sõber, palun tehke enda koledale naljale nüüd kord lõpp! Siin on teile pisut head lihaleent.“

Ma olen ta ise valmistanud, usun, et see teile hästi maitseb! — Võtke!“

Kiusatus oli suur. Näis, nagu oleks härra end veel vaevalt liigutada suutnud. Ta silmad olid sügavasse peaaegu tunginud, nagu oli tal kollaseks ja kõhnaks muutunud, ja ta silmist paistis ju nagu teise ilma aimdus. Nii arvas vähemalt proua Klarissa. Ta tahtis siis tõesti surra, sest suppi ta ei puudutanud.

Neljapäev oli juba kätte jõudnud, kuid kokkulepet ei olnud veel saavutatud.

Igatsus veres.

Kes mulle igatsuse süstinud verre?

Kes selle kutsika pannud mu tarre?

Selle niutsuja — nutja — kõigi keeli —

Kukkuja ikka ja uuesti maoli?

Kes selle kutsika toonud mu tarre?!

Kõla ta kiunust nüüd jäänud mu verre,

piinab oimetuks kisa see!

Panen ta kuhu? Ehk mis teen?

Valus mulle see igatsev nutt —

vahin teda kui näeksin sutt.

Mida küll söödan — millega katan —

millega rahutuse ta matan?

Kirge täis ja käpad mustad,

nisa vaid otsib kui sülle tõstad.

Jõuan nii igavest temaga jahti?

Ent ei saa — ei saa ma tast lahti!

LUULE SIREL.

Pealetormav vaenlane nälgib, et kindluse elanikku allaandmisele sundida.

Proua Klarissa oli meeleheitel. Vaevalt oli härral veel niipalju jõudu, et ta hingata suutis. Mida pidi siis tema, Klarissa, tegema, et end hullu isanda eest päästa? Ta ei tohi kaua viivitada, seda ta teadis, sest muide saadab too mees oma ettevõtte täide ja sureb tema saali.

Mida ütlevad siis teised, kui kuulavad, et tema kaleduse pärast üks noormees, ilus mees — seda peab ta ometigi tunnistama — just tema enda silmade all — aegamööda, pikka — piinarikast naljasurma on surnud? Surmani saaks siis see teadmine teda piinama, et tema neli päeva oli surmahädalist vaadelnud, ilma et teda aidanudki oleks?

Ühtlasi tuli temale aga meelde, et mees seda meeleheitliku armastuse pärast, tema vastu korda saata suutis, öieti imeliku tahtevõimu omanik oli ja, et see tegu pealegi kõige leekivama armastuse tunnuse oli... Seal tundis proua Klarissa siis, et tal tõesti tollest inimesest kahju oleks. Ning lihaleeme vaagnat käes hoides, astus ta jällegi tuppa.

„Armas sõber, ma toon teile jälle suppi, teie ei suuda ise vast enam süüa. Palun tehke suu lahti ja lubage, et ma teid söödan.“

Õnnetul mehel ei olnud kõnelemiseks enam jõudu. Aga ta tõrjus halastaja samariitlaste pead raputades tagasi.

„Jumala pärast!“ karjatas proua Klarissa. „Ma ei taha et te surete.“ Nälgiv mees aga kehtas tasakesi

enda õlgu. See tähendas: Ma olen sulle enda otsuse ju teada andnud!

Proua Klarissa istus tema kõrvale sohvale, võttis ta maharippuva käe ja silitas seda.

„Saage mõistlikuks, mu parim, kallim sõber, ja kuulake, mis mul teile öelda on!“

Tema austaja sundis enda tardunud näo kurvale naeratusele.

„Kuulge siis! Mina — mina — õiguse pärast armastan ju teid...“ Ning siis vajas noor proua tema rinnale ja vajutas enda purpurpunased huuled nälgija suule. Otse imekspandava jõuga vastas enesetapja seda suudlust — ja haaras siis supitaldriku kätte.

„Veel üks päev, mu magus arm,“ ütles ta siis, „veel paar tundi ja ükski supp ega suudlus poleks suutnud mind enam päästa surmast!“ ning kahe nädala pärast olid too nälgija ja proua Klarissa pruut ja peigmees.

Selle õige õpetusriikka loo lõpul tahan ma ainult veel seda tähendada, et mina, kui saatus mind sundinud oleks selliselt ühe naissõdame peale tormi jooksmata, salaja enesele küll vähemalt paar tahvelt schokoladi tasku oleksin pistnud.

Ja — enda aulistele meesluigejatele lohutuseks ning enda ilusatele ja armastusväärsetele naisluigejatele õiglasteks pahameeleks — pean ma tunnistama: ka meie jutukangelane tegi seda.

Ära karda lövi mõirgamist, sest madu, kes sind hammustada tahab, ei mõirga iialgi.

oli südamlilik ja kuum, nagu tahtes öelda: „Usu, ära jätta lootusi!“

Kuid ma ei uskunud ega lootnud enam midagi.

Oli juba õige valge kui neid lahkusid. Aita läksid. Minna naeris mu kaaslasele ja see paitas ta põske, Leeni viskas mulle trotsiva, pilkava pilgu ja läks mossis huulte ning unejanuste silmadega.

„Meeldis too väike?“ küsis Karl Kallak.

„Mugav imbi.“

„Miks sa siis ära jooksid?“

„Pea valutas.“

„Ta ütles: Sa olla sõnn.“

„Oskab juba öelda, hästi oskab.“

Puhkame suure valgeni, ja pere on niitmas, kui lahkume. Jätame kättpidi kõiki jumalaga ja lubame mööda minnes ehk veelgi sisse astuda. Ainult Leeni ei soovi seda, nii kõneleb ta nägu, kui kätt annab ja mokki mossitab.

Teelahkmed hargnevad meiegi teed. Mõõdamines annan „Tuulelipu“ reporterile mõned omad kirjanduslikud katsed ja palun lehte panna. Annan oma aadressi: Lohu veski.

Pigistab kätt, lubab katsuda ja kirjutada ning kargab rattale.

Longin pikki teed ja ei suuda endale selgeks teha, miks andsin tolle aadressi, kuna ma hoopis mujale lähen, hoopis ise teed. Kuid vaevalt mulle kirjutaski keegi tollele aadressil.

18.

Kohtasin mustlasi.

Olid maantee ääres pedakate all laagris, ja nende närused, tõmmud lapsed jooksid kaugele teele vastu, mangudes:

„Suitsu härra?“

„Viis senti?“

„Leivaraha?“

„Sent?“

„Paberossi?“

Manguvad võidu, tõuklevad isekeskis, ja nende ahned silmad vaatavad nagu kutsikate silmad. Mõned on hoopis alasti, kriimustatud naha ja veriste nägudega. Jalad on üle põlvede paksu, kuivanud poriga.

Teised, mehed ja naised on tule-asetete ümber istukili või kõhuli, lobisevad, suitsetavad või magavad.

Mulle on alati meeldinud mustlased oma rahutu iseloomu, pakitseva vere ja energilikkusega. Mulle

on meeldinud nende primitiivne, loodusinimeslik eluviis ja lõbuarmastus. Nendes elukutselistes hulkurites õilmitseb huulelikkus, muretus ja eluoptimism. Nende tõmmukad ihud sarnanevad maale, nende punased, kirglikud huuled sellele suurele ja võimsale elujulgusele ja rõõmule ning säravad, selged silmad kõrgetele taevastele.

Andsin lastele oma peenraha, viimased paberossid ja astusin tervitusega ühe salga juurde, kus mu tähelepanu oli siirdunud ühele uhkes poosis lebavale noorele tüdrukule, haruldase nooblis riie tuses ja nende moodsuses.

Mulle tehti ruumi ja võeti ringi nagu vana tuttavat, ammust sõpra.

Eit vaatas kätt ja ennustas mulle rikkust, kuulust ja naist kes igatseb nüüd palavasti mu järele. Ta isa ja ema aga ei näe mind meeleldi, olen vaene hulkur, kuid hea südame ja lahke meelega. —

Annan eidele mõned rahad ja ütlen, et ta midagi ei tea. Tal pole aimugi minust, kes ma olen noor ja rikas, kes mul on kihlatud mõrja, kelle isa koguni surnud ja ema mu südamesõber on. Näete, mul pole teist kätt. Tolle jätsin rõõvlitega tapeluses, kes teda ära tahtsid viia. Rumalad olete teie, mustlased!

Eit kuuleb mu sõitlemist ja vaikib. Omast meelest aga tunnen, et ta rääkis tõtt, päris tõtt. Kuid millist tõtt? Kibedat ja kurvastavat.

Lamav neiu ajab enese istukili ja ütleb: „Härra, võin tantsida, kui soovite?“

Ja ma lasen ta tantsida teistest eemal, maanteel. Lasen tantsida ta kirglikke, raskeid ja meeletuid tantsu maanteel, tolmu tee auks, mida armastan üle kõige. Ta on omis liigutustes ärritav, väljakutsuv. Kuid see ei ole labane, sugugi mitte labane. Plaksutan käsi ja lasen korrata, lakkamatult korrata. Ülistan ta liigete paenduvust, libedust ja kerget.

Siis on ta nii väsinud, et haarab mul käest ja kisub vägisi võssa. Kummardudes ja tasa laksutades naeru jookseb ta noorte leppade vahelt ja tõmbab mind kättpidi kaasa. Paksude sarapuu põõsaste vahel langeb ta samblale, tõmbab mu enda ligi ja kallistab mind kirega, mis on vaid omane mustlannale.

Ta lööb oma teravad, pisikesed hambad mu huultesse ja imeb verd. Olen nõrk. Näen ta huulil oma verd, kui suu tõstab, tunnen oma huule kibedat, valusat tukslemist. Kuid mul on nii hea.

(Järgneb.)

Kas kalendrireform rahvahäletusele panna?

Rahvasteliidu kalendri uuendamise Komitee saatis Eestisse oma esindajana ameerika juudi Mooses B. Cotsworth'i, kes tegi meie välisministreeriumi kaudu valitsusasutustele ettepaneku asuda kalendri uuendamise küsimuse arutamisele. Eestis moodustati ka kalendri uuendamise Komitee. Ev-lutheriusu kirik Eestis avaldab muu seas arvamist, et vana, omaseks saanud kalender olevat ka küllalt hea. Katoliku kiriku seisukoht on eitav. Kreeka-õigeusk (apostlik) kirik on ainult siis asjaga päri, kui ka kõik teised kirikud on sellega nõus. Ameerika juut Mooses B. Cotsworth jagab aasta 13. kuus. Igas kuus on 28 päeva. Lisapäeva aastal paigutatakse üks nimetu päev aasta lõppu, see jääb siis „aastapäevaks“ ilma nimeta. Juuredootavad kolmeteistkümnes kuu, nimega „sol“ paigutatakse juuni ja juuli vahele. Veerand aasta aluseks peab siis võtma 13 nädalat. Pärast astus veel keegi teine juut, Blochmann, oma kavaga välja, aga arvatakse, et Mooses Cotsworthi kava on radiaalsem ja tema süsteem lihtsam.

Nüüd tahaksin „Abielulehe“ lugejate arvamist selle üle kuulda, kas kalendri reformi küsimus on küllalt tähtis, et seda rahvahäletusele panna? Ehk see asi pole niivõrd tähtis ja ministereerium võiks ise kalendri reformi küsimust lahendada. Lubatagu veel minule paar märkust. Palun luba tähendada, et juudid nimetavad kristlasi „goi'deks“ ja arvavad, et üks juut tohib „goi'd“ petta. Uus kolmeteistkümnes kuu „sol“ tuleb meele venelaste ütlelust соляда (päike). Uue kalendri reformi initsiatiiv läheb vabamürlaste poolt välja, see on minu kindel arvamine. Et nõukogude venes tegutsevad vabamürlased, selles on mul tõendus, ning oma organisatsiooni ja ilmavaate poolest on vabamürlus samuti internatsionaal nagu marksism. Ühes Inglismaa ajalehes aastal 1890 avaldatud maakaardist selgub vastuvaidlemata, et juba tol ajal vabamürlased on Euroopa piirid nii ära jaganud, nagu see sündis pärast maailmasõda. Ning lõpuks, lubage küsida, kui kõik on kõikuv, kui pole midagi püsivat, kui isegi kõik autoreedid, nagu see viimasel ajal sünnib, tahetakse maha kiskuda, kuhu see meid siis viib? Mäletan, mõnede aastate eest ilmus ühes Eesti lehes horoskoop Eesti vabariigi kohta. Ning selle horoskoobi järele Eesti vabariik saab kord lõpu „kiskjate loomade“ läbi. Kes on need „kiskjad loomad“? Kas pole mitte parem ette näha, kui pärast kahetseda? Ootan „Abielulehe“ lugejate vastust.

Nomen nescia.“

Kas on vajalik talutütrele keskharidus?

Olen võsuke maalt järvekese äärest, sammeldanud talutarest. Täibates vesiheina, kõrkjate saladuslist sahinat, kuulates koovitaja ja rukkirägu igatsevat häälsust, tekkis hinges võimatu igatsus õppida, lõpetada kord keskkooli, omada keskhariduse. Rühkides läbi vaeval, viltsuse jõudsingi ka keskkooli lõpetamise lähedale, ent siis — nüüd seisak. Ei suuda enam lennata kõrgemale, kui tiivad kannavad, puudub jõua (raha)... Tegutsedes nüüd kodus, seltskonnas, naerab küll suu, ent süda mureseb, mureseb et sageli pisaraduvad silmad...

Hellitan siiski lootusi, millest üks heledam kui teine. Olen jõudnud veendumusele, et edasi, edasi. Olen selleks astunud ka samme. Tundub kaunis raskena, sest tugenen vaid enda jõule — siiski. Näen tulevikus nagu võitu, ilusat, see tiivustab, anab hoogu edasirühkimiseks.

Armsad sugu-õed, velled, kes loete „Abielulehte“, vastake mulle, millised on teie arvamused? Kas on talutüdrukule vajalik keskharidus??

Virutar.

Vastus „Vilistlasele“.

(„Abieluleht“ Nr. 1 (47)).

Vanemad võimaldasid Teile omandada hariduse, et Teil, nende lapsel, oleks elu kergem, ei tarvitsuks palehigi sees süüa leiba. Tugevite sellele vanematele õilsale — ent elu suhtes mitteõiglasele — soovile. Soovitsite tõesti elukergust — ent ei leidnud. Sellest siis pettumus,

pettumus, mis riivab valusalt vanemate hinge.

Püüdke end siiski lohutada, sest omate hariduse, mida vajab elu. Edasi õpetab juba olukord ise, kui suudate võtta õieti vastu.

Elate nüüd maal ja maal ongi ju tööd külluses — kõik ikka vaid ühiskonnale. Töötage tublisti kodutalus, et vanemad oleks kergem! — Muuseas võiksite ju ka kohalikes seltsides tööle panna oma energia, süda täis hingelist soojust. On ju nii kaunis, hea näha kui on midagi tehtud kodu ümbruskonna arenemiseks; selles atmosfääris, kus on veedetud elu ilusamaid aastaid, millest jäänud mälestusi kustumatuid.

Virutar.

Vastus „Virvele“.

(„Abieluleht“ Nr. 1 (47)).

Mõtle, et Teile tulevasel abikaasari on küll täielik õigus mainida pulmareisu liigseks lõbaks. Teile ei taha aga loobuda sellest. Kas ei tundu pulmareis Teile endalegi liig suure luksusena nüüd, mil kõikjal nii kriitiline olukord? — Kui see nii tühi ühistuse loobumine kipub tumestama Teile õnne — rõõmu, siis andestage, pole Teile armastus küll selline mehe suhtes, kui olema peaks.

Virutar.

Vastus „Elust pettunule“.

(„Abieluleht“ Nr. 1 (47)).

Mainitakse: „Ütle, kes on Su sõbrad, siis ütlen, kes oled Sin.“ Ent inimene on ju ekslik. Andestatav kui taipame oma eksimusi, kahetseme ja põlgusega hoiame endid neist tulevikus...

Argtus ei kõlba mehele. Mehe ilusamaid voorusi on julgus. Naine, kes näeb, et Teil tõsine püüe, kindel tahe parandada oma elu, ei kohtleks Teid iial haavavalt, kuigi vast olles teadlik Te kirjust minevikust. Samuti olete ka siis seltskonda vastuvõetav, kui olete suutnud tõsta hinda oma mehisuse, mis ei lange ka siis, kui tuleb arvestada pettumustega.

Virutar.

Vastus „Tartu vanale, kes vastas „Tulevasele vanatüdrukule“.

(„Abieluleht“ Nr. 1 (47)).

Tunnen aukartust, lugupidamist, kujutades ette teie hõbe-juukseid, elatanud nägu, millele elu vaotanud sügavalt vaakesi. Tean, et olete omanud tõekspidamisi elu teoreetiliselt kui ka praktiliselt, jättes seljalt kümneid aastaid mitmes varjundis. Ei suuda vaikida Teile väljendatud elutarkuse, tõekspidamise suhtes, mis riivab mind (võibolla, kui tulevast vanatüdruku seisuse kandidaati), kui ka teisi suguõdesid. Ei suuda vaikida, sest millest süda täis, sellest räägib suu.

Usun kindlasti, et vanatüdruku seisus ei põhjene küll täielikult iseloomu väiklusele, vast minimaalseim osa, sest juba elu algusest on olnud headus — kurjus. Ja viimane pole ju ülekaalus, et temaga juba üldiselt arvestatakse. Ning vanapois, kes põgenenud elukohustuste eest, mis Looja õilis seadus, on kindlasti vanatüdrukust palju madalamal astmel. Ta po'e mehe nime vääriline, v'id on arg poisike.

Virutar.

Vastus „Vivianile“.

(„Abieluleht“ Nr. 2 (48)).

Pagana pihta, kust võtate Teile niisugused arvamised? Kunas ja kus olen ma seda õelnud, et mul pole naistega vedanud, nagu Teile alguses kohe seletate? See on kohe suur näide, et Teil peab olema üks viga, et loote hoopis teisiti välja, kui on kirjutatud.

Teil, nagu näha, polegi enam muud päästvat õlekõrt, kui ainult see, et kust on need geniaalsed mehed välja kukkunud, ikka naistest j.n.e.

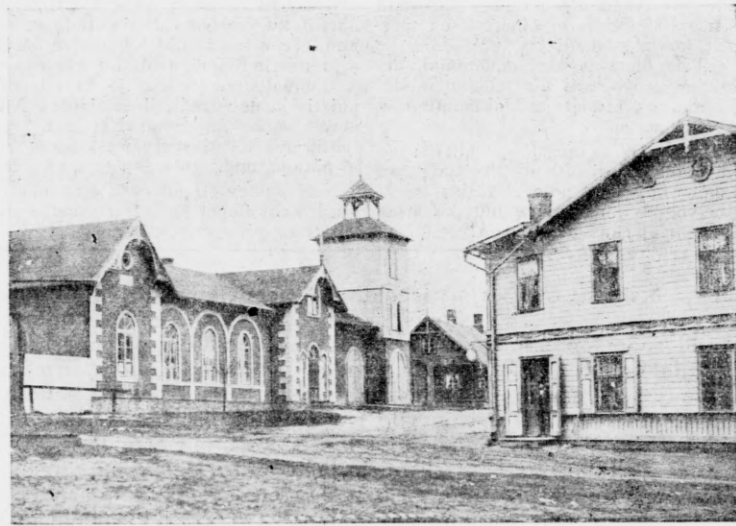
Ja et naine nüüd sünnitab mehe, ega meie ei saa teda selle eest jumalaks tõsta, ta jääb ikkagi naiseks, sest see on juba nii, et emased sünnitavad uut elu, aga mitte isased, kuid ka mitte ilma isaseta. Katsugu nüüd naine kah käima peale saada pühast vaimust?

Väga õieti tähendab mõistuse geniaalsuse kohta kuulus sotsioloog H. Spencer: „Mõistuse geniaalsus ei seis mitte selles, et ta suure idee isenesest oleks sündinud, vaid selles, tõusta, mille tipul ta tabada võis laialipillatud üksikute ideede idusid,

et ta niisuguse kõrguseni on suutnud mida ta ühtlustanud ja niisugusena kaasaegsetele edastanud, kes uneski ei võinud aimata, missugused väärtused nende keskel peituvad. Enne kui suur isik ühiskonda suudab mõjutada, peab ühiskond teda ennast looma.“ „Kahtlemata ei kuku suured inimesed mitte taevast maa peale, vaid kasvavad maa pealt taeva poole (Michalovsky).“

Kas võime Edisoni ettekujutada Aasia legendikudelt Venemaale sisestungivate Batõi metsikute salkade hulgas? Muidugi mitte. Kui Luther mitte XVI vaid XIII aastajal oleks ilmunud, kas oleks suutnud siis teda sünnitaja ema teda tema kuulsuse tipule viia, kui poleks ühiskond rajanud teesid ega üksikuid ideesid, mida Luther ja Edison ühtlustasid ja ühiskonnale edustasid suurte tervikutena? Kas see ei tõenda suurte isikute rippuvust ühiskonnast, aga pole mitte mõnest naisest pärandatud?

Ühiskond kutsub oma heakskiitmisega isikus esile loovad jõud, ja hoiab hukkamõistmisega temast tagasi hävitavad püüed. Geniaalsus ei ole muud kui ühiskonna suurendatud tegevus, mis koondatud ühte punkti, ainult niisugusesse keskpunkti, kes seda suudavad vastu võtta. Aga kus on noil naistel too pealuukene, et see midagi kinni ei võta, ega keskpunktiks olla ei saa? S. t., et naise mõistus ei suuda tabada neid ideesid, mis mehe mõistus suudab, ja nõnda peabki mehe ees alla vanduma.

Antsla — Tuletõrje Seltsi maja.

Siiani on naiste vastavad tööd teinud nende emad, kes on aga mõõdund aegjargust, kus noored ikka midagi õppisid, — midagi mis igapäises elus tarvis, ja perekonnas vaja läheb. Aga „praeguse aja noored tütarlapsed“, iga ühel „piibu junn“ taskus, et ega võid ajast maha jääda, siis kleidid, pletid vatid ja pintslid värvipotid.

Lõpuks tahan küsida: kas siis naised olid siiani meeste juures orjades ja ei kõlba enam nende kolme juurde (Lapsed, kirik, köök), vaid peavad mõõda kõrtse ja kabareesid tolgendama ja laulma priiuse laulu: „Maha verega võidetud ahelad.“

Et ma peaksin millegipärast häbenema oma soo suhtes, siis ei ole selleks põhjust. Ma ju laususin, et vägisi ei saa midagi. Katsuge mõnd naisterahvast vägistada, — vaata kisa käre kõik kohad täis, ning kohe pögris. Pardon, kahjuks see on meeste kohta, kuid naised ju võivad, sest seadus ei näe ette karistust, kui mõni tüdruk poisile liiga teeb ja ta süütese röövib.

Boby.

Vastus „Bobyale“.

(„Abieluleht“ nr. 3 (49)).

Küll Te, Boby, lendasite nüüd toredasti miini otsa! Te unustate hoopis, et too „raamatute raamatki“ on meesapostlite kirjutatud, kuigi jumala käsul! Kuid ka jumalat peetakse ju meheks! Ja just seda prl. Vivian ütlebki, selle vastu ta sõdibki, et mehed on naist maailma algusest saadik oma „käpa“ all pidanud! Et kui see mitte nii poleks olnud, siis... Nii et Te oma teadmised on üpris nõrgad, hr. Boby!

Paul.

Kodu varemeil.

Üks majake nii väike, vaene —
peal katus madal, samblane.
Viind tormiline eluline
mind temast jäädvalt kaugelt. . .

Ei, ei — seal keegi astub tasa. . .
Ei, ei — seal keegi palvetab.
Ja süütaks, puhtaks jääda nagu
mind salasõnal manitseb.

Ei, ei — sealt õrnal pilgul vaatab
hall, murekortsus emake.

Mind õnnistades teele saadab:
„Laps, kõnni õigeid radasid.“

See on mu kodu vana vare,
kus kõnnib ümber ema vaim.
Näe, vilksatab tööst käsi kare!
Oo, milline sest õnnis aim. . .

LAGLE.

Vastus „Moraalile“.

(„Abieluleht“ nr. 4 (50)).

Raske Teist aru saada. Pooldate minu väiteid ja ei poolda ka. Mina ühinen Teiega peaaegu täies ulatuses (välja arvatud, et tapmine nagu ei olekski kuritegu). Just arusaamatuks jääb Teile vastuse alg- ja lõpposa. Ütlete alul, et ei saa pooldada minu arvamist, nagu oleks tapmine kõige suurem kuritegu. Lõpul aga väidate: „... Suurimaks kuriteoks tuleb pidada tapmist“. Muidugi pole inimene enam siis inimene selle sõna tõsisel mõistes, kui ta oma ligimese elu võtab, kuid ta on siiski Jumalast loodud, kuigi Kaini soost. Fakt jääb faktiks, et suurim kuritegu on tapmine. Või olgu veel tapmised kaudsel teel — sõjad — nagu „Mees“ tabavalt väljendas. Sõdade tekitajad, kui ässitajad, peaksid ilma pikema jututa üles poodama, nagu kriminaalkurjategijate seas ässitajad, kes kõrgema karistuse alla langevad.

Frederic Rex.

Vastus „Bobyale“.

(„Abieluleht“ Nr. 3 (49)).

Imestan, et 1932 aastal veel nii tumedaid isikuid leidub; kes naist mehe kõrval „alaväärtuslikuks“ peavad. Olen 65 aastat siin ilmas elanud ja aastakümneid kõiksugu kirjandust lugenud, aga seda kohta küll ei ole leidnud, kus Jumal ütleb: „Mees on naise pea, nagu Kristus koguduse pea!“ Usun, et inimese loomise ajal, ei olnud veel kristlikku kogudust. Olen õppinud, et Jumal esimest inimest luues leidis: „See ei ole mitte hea, et inimene „ükski“ on!“ Ja lubas teha ja tegi inimesele „abi“, mis tema (inimese) „kohane“ on.

Tähendab: puudused ja nõrgad kohad mehes asetati naise täielikkusega. Nii oli see alguses ja nii jääb ka otsani; et mees ja naine on lahutamatu. Ja nende elu ülesanne on; et nemed üksteist peavad täiendama kõiges ilusas ja tugevas. Mis teie unistate. Adama „enne loomisest“, siis juhin teie tähelepanu selle igavese seadusele, et ükski mees ei pease siia ilma, kui enne ei ole — naist. Või ehk olete teie, Boby tulnud kuskilt redeliga?!

Õiglane.

Vastus „Nomen nesciale“.

(„Abieluleht“ nr. 3 (49)).

Vaevalt Teile küsimuses tähendatud lõõklauseid filmis „Jumalakartmatu neiu“ avaldab mingit erilist negatiivset mõju publikule, sest nii palju kui mäletan, (nägin seda siis, kui see linastati esimest korda Tallinnas) pole see film mingi ateismi propageeriv film, vaid just vastupidiselt: ta manab esile tagajärjed, mis juhtuda võivad isikuile, kes eitavad usku (religiooni) ja Jumalat. Muidugi — väga palju näidatakse meil rämpsü kinodes ja nii mõningi kord võiks kärpeid teha mitte ükski pealkirjades vaid üldse filmes. Või veel, enam — selliste kahemõtteliste, läigete filmide sissevedu hoopis keelu alla panna.

Frederic Rex.

Vastus „Aurora Borealis'ele“ tema vastuse puhul, Kasperile Karistest“.

(„Abieluleht“ nr. 3 (49)).

Kuigi surmanuhtluse inimlikkuse, humaansuse seisukohast välja minnes, ei näi õigustatud olevat, siiski ei saa seda ka eitada. Surmanuhtluses mina isiklikult ei näe mitte ükski kuritegu lepitavat karistust, vaid ka inimese vabastamist kurjategijast kui kahjulikust, hädaohtlikust batsillist, sest vastasel korral ei ole me kunagi kindlustatud, et see isik vabanees vanglast seaduslikult või miteseaduslikult teel (põgenemine) ja ei saada korda uut roima. Ja eks see ole ka suur heatugu inimkonnale kui teda vabastatakse sellistest kardetavast elukaist, kui seda on mõrtsukad.

Frederic Rex.

Vastus „Muruneitsile“.

(„Abieluleht“ nr. 4 (50)).

Raske on vabaneda enda enesetundest, halvem veel — kõigi pilli järgi tantsida. Kui Teil sellisena põlatakse, milline olete — ei tarvitse Teil end muuta. Parem juba hoiduda neist, kes Teile ja kellele Teile ei meeldi. Küll leidub isikuid, kes Teist lugu peavad.

Frederic Rex.

Vastus „Aurora Borealis'ele“ tema vastuse puhul „Kasperile Karistest“.

(„Abieluleht“ nr. 3 (49)).

Kui igaveseks ajaks lõpeb sõda rahvaste vahel, kui eraelus viha-vaenu mõjul ei tule enam ette inimeste tapmist, kui hunt lammastele ei tee enam viga, siis võiksid ka humansemad seadused, nii kui surmanuhtluse ära kaotamine, läbi viidud saada.

Paul.

Nomen nescia.

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel

Vastus „Paulile“.

(„Abieleht“ nr. 4 (50)).
Teie arvates peetakse siis eeskujulikke kõrtsis lakkujaid ja tütarlaste petjaid geenisteks? (!) Huvitav oleks ka teada, mitu last hr. Paul on juba ilmale toonud? Ja mil moel olete sel juhul siis ellu jäänud? (Kuulute ju vistist ikka kah mees-sukku?)

Mis puutub aga füüsiliste, ehk ka hingeliste valude üleelamisse, siis usun minagi, et sel alal on tugevam pool — naised. Üldse näib mulle, et Teil, hr. Paul on liig vähe aimu meie poleemikast prl. (?) Vivianiga. Edaspidiste arusaamatuste, eksiarmiste ja enda naeruvääristamise ärahoidmiseks soovitan Teil läbilugeda meie poleemika algusest peale. Vaid mõistatuseks jääb Teie võrdlus: Geeniused (Mittearavahetada geniaalse- te naistega, hr. Paul!) on ainult kui paar — kolm tilka vett meres...

Noh, kuidas sest nüüd aru saada? Nüüd usun kindlasti, et ka prl. Viviani naeratab Teile kaastundlikult (Nagu ta seda vast hiljuti mulle tegi). Isiklikult soovisin Teil kiiremas korras närviarsti poole pöörata... vast suudab veel aidata.

Ega Te ometi pahanda, et lõpetan Teie oma lausega, ja nimelt: kui iga naine oleks ema, vaat siis, hr. Paul, on Teie jutt omal kohal!

Moraal.

Vastus „Kandidaadile“.

(„Abieleht“ nr. 3 (49)).
Jah, mõtlesin just vaidlusi mis tekivad abielupaaride vahel. Vaidlused parlamendis, kohtus, teaduslised jne. neist kõikidest saan aru, nendeta ei saa, neid on tarvis. Ei saa ka vaidlusteta läbi abielu kui poolte vaated on erinevad ja tarvidus on millegi asja üle selgusele jõuda. Oleks ju kõik korras, kui kumbki pool õigest asja seisukorrast lugu peaks ja aru püüaks seada, aga tihti näeme, et vaieldaks ja ei taheta sugugi asja võtta nii nagu ta on. Vaid maksu mis maksab püütakse läbi viia oma vaadet. Kui nüüd on vaidlusobjektiks uus kleit või müts, raha vähe ja vana veel korras, jätaksin viimse sõna õiguse mehele, kui on tüli panni ehk paja asukoha üle kõõgis, peaks otsuse õigus jääma naisele. Elus pole see aga alati mitte nii.

Olen näinud mehi, haritud ja väärilise seisukohaga seltskonnas, kes vaidlevad häämeelega pudruniia, põrandi harja ja muu sarnase üle, hoolimata sellest, et juba olemas kogemused, et need vaidlused hävitavad maja rahu. Ta näitab teile kõõgis kohad, kuhu neid asju tuleb riputada ja ütleb teile aja, millal neid tarvitada. Kui ta koht ja aeg naisele kuidagi ehk sobiv ei ole — vaidlusi lahti. Tahate rahu majas peab sundima mehe tahtmine. Ja see tahtmine ei ole sugugi igapäev ühesugune. Siis võib tekkida lahkarvamine mõne õhtustest lehest loetud artikli üle — jälle sõda, kui naine esimesena vait ei jää, kuni hommikuni.

Sedasorti vaidlustest puudub mul arusaamine. Olen tõesti huvitatud, millest võiks olla tingitud sarnane vaidlushimu ja enese maksmapanemise püüd, nii tühistas asjade juures. Mees oleks kindlasti mehisem, kui tühja asja pärast kaaklemisest eemale jääks. Kuidas saaks siin rahu alles hoida ja vaidlusi vähendada? Jätta mehele, kes perenaise töodes vähik, õigust iga asja asukoha üle kõõgis, ikkagi ei saa. Ehk teab keegi lp. lugejaskonnast, mis teha tuleks.

Ann-Mari.

Vastus „Paulile“.

(„Abieleht“ nr. 3 (49)).
Loodan, et suudan Teile selgitada kõik kui analüüsini siinkohal Napoleoni Bounabarte'd, kuna näite olevat liig heas arvamisest tollest „suurest“ prantslasest. — Ja, ta oli tubli sõjamees, hea organisator, suutis ennast maksma panna ka ettetulnud võimatuis olukorras, ühesõnaga, oli geenius omal alal; ja veel mis: oli nagu paljudki suuvaimud: oli defektse organismiga isik. Nii siis, geenius ta oli, on praegugi meie mäletustis seda ning eeskujuks paljudele, kuid siiski ainult sõja alal. Kirjandus, muusika, teater, muu kutjutav kunst jne. huvitas teda häbemähtult vähe. Isegi ennast sundides ei saanud ta taipu mõnest lihtsastki mõistest neil aladel, välja arvatud vast mõninga kunstivormi välispidistest näost. — Nüüd jääb mul arusaamatuks, kuidas seote Teie seda kõike meie vaidluse peateemi alkoholiga? Mis minu vastusesse puutub, siis tahtsin mõista defektse organismi all just tollesama alkoholi joomise läbi saavutatud defektust, aga mitte midagi muud (mitte külge sündinud defektust). Ma julgen öelda, et kehaliselt arenematud kui ka defektse organismid (Teie oma väljendusviis, pange tähele) mõlemad, võivad olla koguni kaks ise asja. Teiseks, suurvaimud, kes omavad mingi kehalise defektuse, on 90%

juba sündides sellised olnud. — Alkoholi joomise tagajärjel mingit defektust saavutada ja selle läbi saada mingiks geeniuks, see on...!!! See väide on kahjuks Teie viimase vastuse motto. Mina oma vastusega mõtlesin aga alkoholi suhtuvusest kõikidele lihtsurelikkudele. Suurvaim, olgugi geenius, on seda siiski ainult omal alal ning teda eeskujuks võtta kõikidele, on ikkagi viga.

Ei, ja veelkord ei: keha ja vaim ei arene teineteist tülitamata, välja arvatud mõned erandid. Ka minul on tagavaraks võib-olla veel pikem rida näiteid kui soovite.

„Aurora Borealis“.

Vastus „H. Ojasuule“ tema vastuse puhul „Leevikesele“.

(„Abieleht“ nr. 4 (50)).
Lubage küsida: kas Teie ise pole ehk mitte ameeriklane? Ehk kuigi olete eestlane, siis, kas Teie olete kunagi elanud ehk viibinudgi Ühendriigis? (Ma usun, et Teie oma Ameerika all siiski P. A. Ühendriike, kui kõige kultuurilisemat selle ilmajao maad, mõtlesite.) Nimelt, Teie tahate näidata, et kõik mis Ameerikas kombeks, on ka meile hea ning veel soovitatavgi. Noh, lugup. hra Ojasuu, siin olete naela-peast küll täiesti mööda pörutanud. Teen Teile seda kohe selgeks. — Daami tervitus esimesena kõlbab ikkagi ainult lugup. „Leevikesele“ ning teistele vähestele temasarnastele, kuna see neile tahes tahtmatalt lihtsalt sobib. Siis, Ameerika naise abielu ettepanek mehele on ikkagi järele ainult selle maa komme, mis seal iseendast polegi jumal teab kui laialtlevik. Kas Teil on teada, et Ameerika meeskodanik, trammil ehk bussil sõites või viibides mujal avalikus kohas, teatris näiteks, ei tunne ennast kohustatud olevat seisvale daamile istet andma, kuna ta seda iga eurooplase arvamise järele siiski peaks tegema (vähesed erandid on muidugi olemas). Kas Teie tunnete ka üldse Ameeriklase suhtuvust üldistesse viisakusreeglitesse ning „võimsa“ Ameerika kodaniku hingeelu? Kas Teie teate, et Hiinamaal heaks kombeks on, süüa konna ja vihmuse. Lõpuks, ameeriklaste kombel pole mitte nende eneste omad, originaalsed, vaid laenatud võõrastelt; paremad kombel eurooplastelt s. o. meilt, ning mõned, veidi võõrastama panevad, neegreilt ja indiaanlaselt ja haviilaslilt jne.

Nii siis, kommetega, mis sobivad on ekaatori all, pole midagi peale hakata nabamail; kombel mis pärit on magamistoast ei passi koguni mitte kontorisse; kombel mis on nõuetavad teatris ei ole seda sugugi mitte matusel ja kombel mis passivad temperamentsile ameeriklasile ei passi siiski mitte tõsise loomulisele eestlasile. Palun, ärge vahetage ja segage teineteisega: viisakusreeglid ning tehnilised saavutused.

„Aurora Borealis“.

Vastus „Moraalile“ ja ka „Homole“.

(„Abieleht“ nr. 3 (49)).
Ah nii, Te ei olegi teist ega ateist! Seda oleksite pidanud siis selgesti ütleva. Mina aga arvasin Teil teistiks, ning pidasin Teie esimest vastust tavalise uskliku ülevõlaks ironiaks. Mis ime siis, kui Te pettusite minus!

Teades nüüd seda, loodan Teile vastata paremini kui eelmisel korral. Kuid enne lubage mõningaid Teile arvamisi minust tühistada.

Arvan, et oma vastasele „põrni-andmine“ nii hästi kui seda keegi oskab, pole ka muud midagi kui aua h n u s, seega egoismi tunnus! Te peaksite ikkagi teadma, et vastanegi vast teab „vastukihvte“, ja nii kaldutakse asja tõelikust tuumast hoopis kõrvale, isiklikkuseni, selle asemel, et objektiivselt lahendada seda või toda probleemi.

Nii polnud mul mõtteski sundida omi arvamisi (usust) kellelegi peale ega maha teha, vaid hoopis vastupidi, olen ka teiste vaateid austanud, pealegi kui usk on täiesti igaühe oma südameasi, nagu öeldakse! Kui aga tullakse lausete moonutamise või muude trikkidega kallale, siis pean ju ka õige „okkaleine“ olema, et kuidagi endisele tasapinnale jääda.

Millest järeldate siis Teie, et teen suurima egoistina maha seda, millest ma aru ei saa!? Pealegi kui too usu-probleem on õige lihtne: igale esteetilisvale inimesele piisab, kui ta tundes aukartust mingisuguse looduse nähte, või mõistusele seletamata nähte vastu nimetab tolle sünnitajaks tavaliselt — saatust või muud jõudu, aga ei mitte Jumalat, kes manab paratamatult esile kujutella mingist vanamehest, kes süüal taevast, nagu teda piibliselt kirjeldatakse ning piiblitugudega maalikata.

Eelmisest usuvormist teiseni (palvevendliku usklikkuse) on aga lõpmatu avarus, sest esimene usk on

mõistusele vastuvõetavam. Seepärast pole vaja mingisuguseid pühakodasid tolle aukartuse tekitamiseks, vaid täiesti vabalt võib igaüks igalpool, kus ta aga viibib, tunda aukartust tolle saladusliku looduse — saatuse või looduse — ees!

Kui vastuoksusele piiblist seltsib veel teadmine vanameelsete jumalalaste lüüvagaatsust, harrastust ning ligimeste kohtlemisest, üldse elust, mida nende oma jutu järgi õige usklik ei tohi harrastada, kui ei taheta teha „pattu“, siis tundub igale mõtlejale inimesele kirik ja kõik, mis seal sees — palaganina, tsirkusena, ning kogu too krempel ongi lihtsalt vastik! Nii hakataksegi uurima, kas ongi mingit jumalat olemas. Ning nii muudutatakse ateistiks (fanaatiliselt usu või Jumala eitajaks, salgajaks, vastaseks või mõnitajaks), kes oma tugevama tahte, suurema jõu raskendavad Jumala olematuse kindlaksteegemiseks. Nii tegelevad ateistid sageli rohkem usuga kui teised.

Nii on kõrts ja palvela (kirik) idiootliku inimnõrkuse tähistatud templid! Esimene vilets, ebateiline ning närune inimohvritest rääkimata, teine eetilise, kuid hinge salakäikudesse ja võõraisse labürindesse libisenud, on inimene kui kivistunud ühele ülgesses elusuhetumisse. Seega on kirik rahvapimestaja ja seda viimast peetaksegi kiriku suurimaks puuduseks.

Hoopis teisest vallast on aga päritud selgetnägellikkus, pärastrumaline „elu“, mis küll kuidagi mõistusele vastuvõetavad ei ole. Kuigi olen nende kohta juba oma arvamist avaldanud, siiski ütlen veel mõndagi tolle teise kohta.

Kui inimest võrrelda masinaga, siis on ju selge, et peale masina purustamist tal enam pole mingit edasi „elamist“. Samuti teab ju mõistlik inimene, mis saab laibast seal mullas. Teab, et too inimmasin muutub ajajooksul ka ise mullaks — ja seega on lõpp! Uskumine, et nood „väljalennanud hinged“ veel kuhugi koguvad — on küll alusetu ning põhjendamata, sest keegi pole ju neid näinud!

„Homo“ ütleb, et Jumal on meisterdanud maailma ning kõik, mis seal sees, nagu ehitusmeister masina. Tubli! Kuid nüüd lubage öelda, et masin näeb või võib näha oma ehitusmeistrit, raamat — autorit, kuid miks ei näe inimene universum oma ehitajat? Tavaliselt usume ainult seda, mida ise oma silmaga näinud oleme, või vähemalt kuulnudki. Ja siis — kes „meisterdas“ tolle Jumala?!

Mis puutub minusse, siis seletamatul viisil tajusin juba 10-aastasena usuvärki vastikuna. Selline tõekspidamine on mulle jäänud tänini, nii et pole lootustki tasta vabaneda. Just sel ja eelmisilgi põhjusil nimetasin end veendunud ateistik. Ometi ikka ateism kuidagiviisi põhjendatud on, sest ega muidu nii määratunud hulgad inimesi sellega nii vaimustatult tegeleks!?

Lõpuks: teeksime igatahes targemini, kui vaidleksime ainet üle, mille üle annab vaielda. Kuid sellaste ebamaiste küsimustega tegelemine ei tee küll kumbagiti karvavõrtki tagemaks, sest meie (usklikud ja mitteusklikud) võime vaielda kuni... pärast surma olemegi Jumala palge ees? Küll siis on mõlemile selge, kumbal seal maapealse elus oli õigus! Seni aga on kahtlemata igasugune vaidlemine mõttetu, sest me ei saa tulemusi kontrollida!

Paul.

Vastus „Mehele“.

(„Abieleht“ nr. 4 (50)).
Lubage tähendada, et niipalju mul ikka taipu on, et teiste inimeste võimete üle otsustada võin. Ja Teie suhtes ma ei ole eksinud. Võrreldes Teie vastuseid minule ja teistele sügisel nüüdsetega, olid need tõesti hiina aabitsaks minule ja nii mõnelegi teisele. Mulle tundus isegi, et kirjutisite eriti minule sihilikult nii „loogiliselt“, et teritada, karastada minu nahal enda võimeid. Nüüd võib Teiega rahul olla — vähemalt ütlete selgelt, mis mõtlete, kuigi see mõlemisviis veel „konksude ja knihvide“ abil sünnib. Vastolusid võib kõikjal leida, kui otsitakse. Kas need aga paikapidavad, see iseküsimus. Annate mõista, et peaksin Teid endale õpetajaks palkama. Täna! Olen nii õrnatundeline, et ei suuda teisi tülitada ja mul on tõsiselt kahju, et pidite jällegi eriti minu jaoks „loogiliselt mõeldes“ end vaevama.

Olete veendunud, et nauding muutub (minu sõränd. F. R.) naudinguks ainult hingeliselt. Palju naudinguid muutuvad, kuid millised nad olid enne muutumist? Nauding võib küll muutuda hingeliseks, kuid selle algidud peituvad sageli mujal — füüsilises naudingus — s. o. — tahes end vaid füüsiliselt rahuldada. Mis hingelist naudingut tunneb mees (mitte Teie) kui ta läheb mõne tänavatüdruku juurde. Vaevalt sünnib see ihades „hingeliste naudingute“ järele. Või — mis hingelised naudingud on kokainistidele,

Tol talvekuul.

Maa ägab lumekoorma all.

On talv.

Nii kaugele, kui küünib silm,

Kõik ilm,

On hallis härmatanud lumerüüs,

Tol talvekuul!

Ma vaatan, eemal lumi valendab
ja helendab

ja sätleb kuldseis päiksejoonis
kalliskivilooris.

Kõik näiv on hämmastav, õrn, külm,
too talveilm!

Ja kaugel eemal üle hall'se talutare
lendleb vares.

Ta haledasti kraaksub, nagu hüüaks:

„Ei ole süüa!“

Ei ole toitu maal, ei puul,

Tol talvekuul.

Kõik puud on paksu lume all
ja aia ääres hangevall.

Sääl sõidab eemalt metsaveerelt soole

Taat kojupoole.

Ta kasukasse mähit, piip tal soojaks suul,

Tol talvekuul.

ROBERT SUTEMÄE.

alkoholikutele ja teistele mürkide tarvitajatele uim, milles nad viibivad? Muidugi — neile on need „naudingud“. Minu arvates on see ikkagi surrogaat.

Teile jääb arusaamatuks, miks tuleb vahest loobuda õigluse ja ausase kasuks naudingust. Kallis Mees! Kui Teie nii mõtlete, siis küsin mina Teilt: „Miks roimar saadab korda roima? Miks ta ei taltsuta end?“ Vastan ise Teile: ta ei suuda loobuda õigluse, aususe kasuks, nagu Teie ei suuda (või ei taha) loobuda naudingust kui õigluse, aususe selle all kannatavada, kuigi mõni Teie kaanlasist Teie omakasupüüde tõttu kannatab. (Eks roimar toimib roima enda kasuks, et „nautida“ lõbusid). Teie aga tunnete lõbu, naudinguid võib-olla kas või oma ligimese õnne varemil. See ei ole inimlik. Muidugi — pahatihti juhtub, et just Teie poolt eelistatud tüüpidel on kõige parem ilmas elada. Mina aga küll Teile eeskujul elada ei suuda, kuigi vahest kannatan selle all, sest peale Teie on ju ka teisi Teiesuguseid olemas.

Mis puutub „Milvy“ naudinguisse, siis tähendan vaid niipalju: ta võib tema poolt eelistatud naudingust küll omapärast lõbu tunda, kuid vaadates tema hinge põhja — on see tühi. „Milvy“ on õiglane vaid niipalju, kui see tema enda huvides tarvilik, et ütleb, milliseid „naudinguid“ ta pooldab (enda müümist!). Kuis neid naudinguid kvalifitseerida, see jällegi iseküsimus. Igatahes hingeliseks ei saa neid tundeid kuidagi pidada. Kas ka see Teie arvates õiglus on, kui „Milvy“ mehe, kelle ta paljaks koorinud kui tühjaks pigistatud sidroni, endast eemale peletab, et uut saaki varitada? Teie arvates on see muidugi õiglase, sest ise pooldada seda. Sellised on Teie „õpustused“.

Teie üks nõrk külg on — sattuda äärmustesse. Kui Teie deffineerite, et „õhverdada end, kuni saabub lõpp“ — on muidugi absurd. See on jällegi Teie enda vaimusünnitus. Kuid vahest õhvreid tuua on õilis. Alati neid ei vajata. Küll nii mõnigi mõistab neid õhvreid hinnata, kuigi selliseid hindajaid tänapäeval vähe. Teie neid muidugi ei mõistaks hinnata, sest Teie vastusest selgub, et tallate porri õigluse, olete harjunud teiste kelgul end lasta vedada. Ei hakka Teile enam elu mõtet selgitama — olen seda teinud minu vastuses Teile ja „Aurora Borealisele“, kuna eitate austust, õiglust, tunnete lõbu teiste õnnetusist. Ja vaevalt minu püüde Teile midagi selgitada, Teil parandab, sest vene vanasõna ütleb, et küürakat parandab vaid haud.

Frederic Rex.

Vastus „Mmh'ile“.

(„Abieleht“ nr. 4 (50)).

Küti katsute mind haarata siit ja sealt, ning mulle „kanda taha panna“, kuid tee mis tahad, see kuidagi ei õnnestu. Teate, mul on Teist kahju, et Te nii asjata peate end vaevama, pookides mu kirjutisse mõtteid, mõisteid, mida ma üldse avaldanud polegi. Arvan, et igaüks, kes tahab vaielda, enne vähemalt silmitsi vastase teisigi kirjutisi, et vast on seal öeldud seda, mida selles kirjutises ei ole jne. Ei saa ma ju igas kirjutises üht-sama laulu laulda, vaid mis korra kusagil öeldud, sedagi on piinlik teistkorda korrata. Ei ole minu kirjutiste süü,

kui keegi arvab heaks teha lihtsa, selge küsimuse, probleemi hästi segeks ning keeruliseks, et aga kuidagi näida „targa“ mehena. Mina aga, lubage öelda, armastan äärmist selgust ning lihtsust käitumises kui ka avaldusis: kõik olgu öeldud nii, et ka igaüks saaks aru. Kui aga siiski on veel sellaseid, kes ei saa aru, mis neile öeldakse, siis pole see ju minu süü.

Nii siis olgu Teile siinkohal veel selgesti öeldud järgmist. Hiromantia, astroloogia j. m. s. on igale mõtlejale absurdumid, ebateadused, pettused. Nõidumiste, needuste, unenägede uskumine j. m. s. on vananaiste monopol. Jumalat, pärastrumalist „elu pole veel keegi tunda saanud, näinud, mispärast liiga varajane uskuda. Need on minu vaated. Kuidas teised vaatavad, see nende oma asi!

Kuigi ma pole teist, siiski ma pole veel tunnud, et ei oska armastada, kaasatunda, et oleksin seepärast suur egoist, nagu Teie arvate. Luban endal öelda, et just eriti usklikud oskavad olla suured egoistid, ja et hoopis vastupidi: olen liigagi hingeline, õrnatundelik ja paljude muudegi „paremate hinge omadusi-ga“. Ja siis: vast defineerite „halva“ iseloomu mõiste. Võib-olla olen tõesti „halva“ iseloomuga!? Praegu mul pole aimugi, mida mõtlete tolle all antud juhul!

Paul.

Vastus „Maamatsile“.

(„Abieleht“ nr. 4 (50)).
Tolle urbanisatsiooni keelu ülesseadmist põhjustas järgmine ülekohutune nähe: maalt kodutaludest, kus kõigil perekonnaliikmel võimalik töötada, elada, rändasid (ja rändavad) pojad-tütred linnadesse puhtamaile tööle — kirjalikele tööle peamiselt. Et see nii olnud ja praeguigi on, eks seda näita peretütred-pojad, kes linnades endile kohad hankinud. Nüüa aga nõutakse linnainimeselt — töötult, et nad asuksid maale tööle mis näitab, et kõikjal maal polegi tööpuudust. Noh öelge nüüd armas Mats maalt, kas sellane nähe pole koomiline? Linnainimesed, kes võib-olla pole maatoist undki näinud, hakkavad noid alles praktiseerima, selal kui maatoist täiesti vilunud töölised töötavad linnades! Seepärast nüüdsel raskel ajal peab karmilt selle nähte süvenemist takistama. On ju rõhuv enamik Eesti rahvast maa elanikud, mispärast noil kerge linnalasea hoopis väga tõrjuda urbaniseerumisel.

Muidugi liikumisvabaduse mõttes ei tohi olla mingid veneaegsed dekreete, vaid iga kodanik elab sääl, kus talle meeldib. Kui häda korra dekreet on siiski õigustatud, kuni seisukord paraneb. Vast lugesite ajakirjandusest neil päevil, et Tallinna kohta juba tahetaksegi sellist keeldu kasutada?

Paul.

Vastus Paulile.

(„Abieleht“ nr. 4 (50)).
Naised julgevad end maskeerimata näidata küll. Aga asi on niisugune, et meil oлдakse selle maskeerimisega nii harjunud, et näita ennast nii ehk naa, keegi seda ei usu ikkagi, et õige see on mida räägib. Ikka et näe: missugusena ta ennast näitab, ja mida kõik räägib, ja kes teab mida ta veel tõeliselt on.

Usk inimestesse on kadunud.

Ann-Mari.

Sõduri armastus.

A. Sinisalu.

Varasel hommikutunnil, mil kapten Karist kasarmu ruumikas saalis pidas parajasti oma alluvaile sõdureile kõnet kättesaamatuist sihtidest elus ja suurtest ideaalidest, mida tuleks igatüüli tingimata püüda, tõi kirjandja kapten Karist'ile kirja väikeses ümbrikus. Kapten pani saabuud kirja hooletult tasku, arvates selle olevat mõne hariliku igapäise sõnume mõnelt tuttavalt. Aga siiski kõneldes edasi mehile, mõttes Karist taskus olevale kirjale. Ei leidnud enam sarnaseid kõlavaid sõnu edasirääkimiseks, kui ennem tolle kirja saabumist. Kapten lõpetas, käskides sõdureil puhata veidi, sest iga töö nõudvat oma osa puhkust, olgu see kui raske tahes.

Olles enese toas, avas Karist põksuval südamele ümbriku ja süvenes lugemisse. Karist' näojume elustus, vaheldudes kord rõõmsana, kord kurvema. Ta luges ja imelikuna. Too tundmatu saatut kirjutas:

VIKI!

Imestad, et olen korraga linna sattunud. Kas mäletad veel oma väikest Virvet? See oli ju mineval suvel Pärnus, kus veitsime palju õnnelikke tunde. Mina mäletan, aga kas Sina (või peaksin Teie ütlemas?) seda veel mäletad? Arvan, see on vist küll küsitav. Tol korral Sa lahkusid nii äkki, ootamatult, ilma et oleksid minuga jumalaga jätanud. See teguviis polnud Sinust sugugi ilus! Ja sa lubasid mind mitte unustada ja ometi tegid seda. Nutsin siis, kui teada sain, et Sa oled ära sõitnud ei tea kuhu. Mu hing otsis rahu, otsis troosti, aga ma ei leidnud seda. Hukkusin merirannas, lamesklesin liival päikese põletavate kiirte paistel, karastasin end mere karastavate voogede, kuid kõikjal, kuhu läksin, puudus nagu midagi. Hing janunes millegi järele, süda ähvardas lakata töötamast. Ood olid mul palavaid nimisid täis ja päevad sellevastu ühetoonilised ja lõbutud. Nägin ja tajusin, kuid teised lõbutsevad, naatid elu kireval rannaliival, kuid mina ei saanud lõbus olla. Katsusin unustada Sind, püüdsin vähemalt seda teha, kuid tundsin, et olen liig kõvasti Sinu külge hõidetud.

Aga päevade möödudes ununes Sinu kuu, tänu minu tahtejõule.

Sain siis isegi aru, et mängisid ainult minuga komöödiat. Sain tagasi enese hingelise tasakaalu, ehk küll nägin sellega palju vaeva ja valu.

— Näed, palju on päevi ja kuid kadunud igavesse elu ajarattasse ja varsti on juba saabumas kevad ning mina olen neis aegade voolus sattunud kaugelt provintsist pealinna. Olen praegu haiglas, raskesti haige, kahtlen isegi, kas saan enam terveks.

Kuulsin, et Sina oled ka linna, teenistuses kaitseväes. Ja siis meelestusi möödunud pildid mu silmist mööda. Tean, Sa oled mulle küll paha teinud, kuid ma ei saa Sinule pahana olla. Kirjutan Sulle, sest pole kedagi tuttavat, kellele võiksin mõningaid sõnu pühendada. Kes teab, kas kunagi näen veel tulevikus elu, kus on niipalju ilu, kuid ka valu ja kurbust...

Tule Sinagi vähemalt mind lohutada! Tule kui sõber minu juurde ja räägime nagu sõber sõbraga.

VIRVE.

— Virve! Virve! sosistas tasa Karist. — Miks see nii pidi minema? Karist tundis suurt südamevõimustust piina, et ta oli kunagi nii halvasti toiminud tolle neiuksesega. Karist oli juba ammugi tolle neiu enese mälust kustutanud, kuid lugedes toda kirja, meelestusi talle kõik sündinud, ja Karist tundis, et ta oli väikesele Virvekele ülekohut teinud, mis nõudis lunastust. Virve kuju kerkis nüüd ta silmi ette mingi jumalusena, pühadusena, kes pidi kannatama süütuna tema, Karist'i pärast.

— Ma pean teda nägema! Pean teid midagi rääkima. Räägin kui sõber sõbraga, katsudes möödunud kurbi hetki peita unustuse looriga. Terve hommikuse-poolpäevast viibis Karist oma toas, kõneldes edasitagi väikeses ruumis. Pääle lõunat läks ta välja, mõttega, külastada Virvet.

Sammudes haigemaja trepist ülesse teisele korrale, kus pidi asuma otsitav, põksus ta süda tugevasti. — Mida peaks ta ütlemas esiteks? Ei, esiteks ulatab ta ainult Virvele lilli, valgeid ja punaseid segamini, ega lausu seejuures sõnagi. Eks siis pärast näe, kuidas asjaolud arenevad.

— Kus on siin Virve Soosaare voodi? küsis Karist valges päärätis talitajalt. See näitas akna sihis käega, ei usu!

tähendades, et sealsamas akna ääres.

Virve magas, silmad pikkade mustade ripsmete all suletud. Ta põskedel asetses palavlik läige. Näojume oli peaaegu läbipaistev. Kitsas suuke oli veidi avatud, kust läikisid korrapäraselt asetatud hambad.

Karist märkas, et Virve juuksed olid muutunud nagu teiseks. Suvel olid tal ilusad, paksud, süsimustad kähara, kuna nüüd juuksed olid mingi tummi läike ja olid palju harvemaks muutunud. Kapten vahtles neiu nägu üksisilmi. Ta tahtis, et neiu avaks silmad, kuid see magas rahulikult, rindade kergelt tõustes ja vajudes. Karist asetas lilled lauale vaasi, jäädes ise istuma voodi ette. Lõpuks avas neiu pikkamisi silmad, ta pilk leidis esimesena voodi ääres istuva mehe. Pikk pilk peatus mehe silmil, pilk, milles oli kerge etteheide kui ka teatav poolehoid. Virve sirutas oma väikese käe, mille Karist haaras õrnalt.

— Sa tulid ikka!

— Jah, ma tulin! Tulin kohe, kui sain Sinu kirja.

— Kui õnnelik ma olen! Aga mis kasu on mul sellest õnnest, sest tean, et kõik on varsti möödas!

— Ei, Sa saad terveks, väike Virve! Ma teen heaks kõik ülekohtu mida olen Sinule valmistanud.

— Viki! Sinule pole ma sugugi pahane. Tol korral olin küll, aga enam ei ole, sest mis mõtet on olla pahane, kui sellest kasu pole sugugi. Mind opereeriti hiljuti, kuid igapäevaga tunnen, et seisukord halveneb. Juba kaks kuud lamän siin igavuses — aga kui kaua veel see kestab?

— Looda, siis rutem saad terveks!

— Olen lootnud, olen Jumalat palunud, kuid mida aita kõik see paratamatu vastu. Saatust ise juhib meid; oleme tema käes nagu mängukannid. Tema ise määrab meie tuleviku, kas sureme või jääme elama...

Nii arutasid kaks inimest elu ja surma probleemide üle. Karist tundis, et nüüd pidi päästma Virvet, sest surmuna ei taha ta Virvet kunagi näha. Virve pidi lootma, tugevasti lootma, et saada terveks, kuid Virve teadis, et surm on lootusest tugevam, ja et ükskord ikka peab alistuma surmale. Ainult Viki küllaskäigud elustasid Virvet. Siis ilmus ta silmisse särav helge ja ta sosistas Vikile kõrva tasa, tasa: — Sa oled hea mu vastu, Viki! Näed lootus ei aita enam midagi, ka arstid ei aita! Ka Jumal on mind maha jätanud! Usud Sa Jumalat?

— Usun! Aga Sina?

— Mina? Ennemalt uskusin, nüüd ei usu! Nüüd ei usu ma enam midagi.

õomaja seinte vahele veel õõrahu. Tuleb üksikuid hilinejaid, peamiselt „peenemaid härrasid“, keda tänava kohates ei või kuidagi linna õomaja elanikuks arvata. Öhtul kurameerib neist mõni võrdlemisi noobli noorhärana Viru ja Harju tänaval, pannes palavalt põksuama preileikste südamed, kuid veedab öö siin!...

Ka need, kes kontrolli tulles pugenud naridele, tõusevad jälle, alustades endiselt jõumingut. Ei üksinda aga seda. Siin-seal pimedamas nurgas võib näha neid, kes nuusutavad „valget kuradi“ — kokaiini ja teisi, kes pritsivad enesele annuse morfiimi, milleta enamik õomaja elanikke enam elada ei suuda, kuigi just need hirmsad mürgid suures languses süüdi.

Alles kesköö lähenedes vaibub elu. Suures, nüüd juba otse võimatuseni haisevas ruumis, kostab jutukõminat veel vaid siit-sealt. Mõrtsukaliku välilusega noormeeks, keda varem hilisõil võis alati Viru tänaval näha ühe lõbunaise saatjana, nutab nii haledalt kui väeti laps. „Alfons“ seletab ühele naabrile, et tema armuke on viidud Veerenni tänaval asuvasse „valgesse majja“ ja tema nüüd enam midagi peale ei oska hakata, kuna ta varem täielikult rippus tüdrukust. Teisel näib üht morfinisti tabavat hullustuse hoog, kuna tal puudub — pabeross!... Ta lubab kõik puruks peksta ja ära tappa, ent rahuneb siiski peagi, kuna kaaslasel lärmis vältimiseks temale paberossi annavad. Siin-seal otsib mõni armetu inimjäänus, kelle silmad tuimad ja elutud, taskust viimased kõvakui vanud leivakoorikud, mida ta varem süüa pole sõandanud kartes, et neid peab kaaslastega jagama.

Kõikjalt kostab raske hingamine ja norskamine. Mõõduks naridest, näed nii mõnegi näo, kellele uni mananud naeratuse. Kas kaunid mineviku mälestused või helged tulevikuvõimused — kes seda teab... Vaid unes võib elu siinsetele elanikkudele olla veel ilus, sest ruttu möödub õõ ja helisev läbilõikavalt kell, mis kuulub, et tunni aja pärast, kell 8 hommikul, peab igaüks õomaja ruumidest lahkuma.

Naridelt tõustes tõsinevad näod, millele uni manas naeratused. Ei ole siin põhjust kellelgi ka rõõmustamiseks. On alanud uus päev, sama kurb ja lootusetu kui eiline, üleilne ning palju-palju eelmiseidki...

Herodes.

Armastuse tango.

(Näidendis Ly'le.)

Liugleme tango! Õrnalt unistlevate-melankoolsete helide saatel parketil —

Sinuga!

... siis sa oled mulle armas! — lõpetab solist refrääni.

Oled mulle armas — Sina! Viibin, surudes Sind tugevasti vastu rinda, kuskil mõõtmata kaugel, kaugel — unelmitel riigis... Seal sinimere kaldal, kesk öitsvaid sireleid — seal... .

Sinuga!

Ma ei näe meie ümber liuglevaid tantsijaspaare ega kuule nende flirti. Näen vaid Sind... . Sind! Kuulen vaid kustki kaugelt õrna, õrna, sumajat muusikat, mille järele ühtuvad meie südamedki — armastuse tangoks!

See oli kord ammu... . ammu... .

Mäletad veel, kui unistlesime koos tulevikust sädelevast... .

Sinuga!

Mäletad, kui olime armunud, võlutud öitsvate, valgete sirelitega dekoreeritud kuuvalgest kevadööst, mäletad!... .

Siis kadusin mina... . Pagesin õnne eest, pagesin armastuse eest — igatsesin vaid üksildust, tahtsin süveneda endasse — ihkasin rahu!

Nüüd saavutin Su jälle... . Hingest kadus tühjus — asendus armastus, suur, sügav, mõõtmatu... .

Armastan Sind... . Sind ja tangot! Tangot, milles leidsin Su uuesti; tangot, milles andestasid Sa mulle mu eksiteo; tangot milles tunnistasid Sa mulle jäädvat armastust!

Sina ja tango!

... siis Sa oled mulle armas!

VOLDEMAR KELLAMOV.

Aga armastad Sa mind? Tean, Sa armastad mind! Mina armastan Sind sestajast kui nägin Sind: tead seal merirannal. Hea on elust lahku, kui tead, et keegi jääb Sind armastama. Sa olid paha minu vastu, kuid nüüd oled häa... Viki, suudle mind! Üksainus kord.

Suudeldes Virvet, tundis Viki, nagu oleks ta surnut suudelnud. Siiski elas Virve veel. Veel tuksus tema nörk süda tasakesi.

— Sa tulded edaspidi ikka mind vaatama? Eks!

— Tulen, tulen! Järgmisel päeval, minnes Virvet

vaatama, kuulis Karist, et Virve hommikul surnud.

— See eilne suudlus oli surma suudlus, nii külm!... sosistas ta.

Viki peatus voodipäitsel, kus lammas Virve, alabaster näokeses suur rahulikkus.

— Puhka rahus, väike Virve! Sinu teekond on lõppenud, võitlused võideldud. Paljugi jäi Sul aateid pooleli, väsisid liiga vara. Varisesid liig noorelt sinna, kus pole enam tagasipöörmist... Mees hoidis vägisi tagasi silmi tõkkivaid pisaraid, sest kahju oli tal sellest tütarlastest, kellele kord elus haiget teinud.

Kodutute kodu.

Muljeid „pättide kodust“ — linna-õomajast.

Linna-õomaja — eks mana juba see nimi üksinda meie silme ette jubeid pilte põhjaläinud ja allakäinud inimjäänustest oma keelatud kirgede armetutest ohvritest, keda sageli kohtame siin-seal tänavaid sihitult ümber lonkimas või kerjamas. Nii armetud välimuselt nagu inimene üldse võib olla, sellistena äratavad nemad meid tülgaust, olles teiste poolt põlatud ja hüljatud kui inimesed, kellest ühelgi pole vähematki kasu.

Töötud ja kodutud, sellistena veedavad nad oma lootusetuid päivi, otises hilisõil pesapaiska sealt, kuhu ükski korralik ei taha jalgagi astuda, nimelt linna-õomajast, pidades sageli koguni rahapuudusel sealgi uksetaha jääma. Linna-õomaja, see on kõigi kodutute kodu, kuhu meiega ühel öhtul suunime sammud, et heita pilku seletetele inimestele ja nende elule, mildest armetumat võib vaevalt olla.

Juba selle maja lähem ümbrus tundub kurvana ja mahajäetuna, osutades kuidagi sama tumele ning halliks, nagu need haisevais räbalais olevad kogud, keda vastu võetakse veel vaid siin.

Astudes sisse õomaja kõige odavama, nimelt kolmanda klassi uksest, kuhu pääs maksab 10 senti, tundub ruum, kuhu oled sattunud, täiesti tõelise maapealse pörguna. Igasugused vastikud haisud, millest hullumaid võib vaevalt olla ja odava tubaka, samuti ka denatureeritud piirituse lehk, ähvardavad esimestel hetketel matta hinge ja silmadki ei taha seletada alul midagi.

Ruumis, mis täis selliseid narisid nagu neid vanasti nägime kasarmutes, on juba rohkelt „pätte“, kes aset võtnud kas naridel või väikestel pingikestel. Mõni üksikult ja nukrana, teised mitmekesi koos, nõnda nemad siin vestlevad, rääkides päevaseid elamusi või arutades homseid tegevusplaanide.

Nii mõnigi mees näib päeva kestel olevat tarvitanud „kolmekondi konjakit“ nagu seda tunnistab suust hooval denatureeritud piirituse lehk. Ent siiski arvab peaaegu igaüks, et sellest on veel vähe, kus koos neli-viis habemesse kasvanud pätti, käib käest

kätte ka mingisugune nõu, kus segu denatureeritud piiritusest, veest ja soome kaljast.

Ei puudu suupistegi. Mõni vanem mees, kes päeval kerjates katsunud õnne, otsib taskupõhjust kuivanud leivatükikesi, silgu, kartuli ja paremal juhul pisikesi lihatükikesi. See kõik jaotatakse siin vennalikult ja pakutakse isegi neile, kes heitnud juba magama.

Noritakse vastastikku üksteisel paberosse ja need saadud, lähebki lahti korrapärane joomine vägagi tisedate ning lopsakate sõnade saatel.

Väike „kilk“ peas, hakkab igaüks ennast ülistama, rääkides ühtteist oma minevikust. Mõni, kes rohkem purjus, nukrub oma möödunud päivi sirvides, puhkades nutma kui väeti laps. Kurdad näiteks üks keskmistes aastates olev mees, et ta kunagi on olnud kahe maja omanik. Naine olevat hakanud aga omale uusi sõpru soetama ja jätnud lõpuks koguni mehe maha. See mõjunud aga mehele niivõrd rusuvalt, et ta metsikult jooki hakkas. Bachusele oma majad ohverdas ja lõpuks nõnda sügavale langes, et linna-õomajast varjupaika pidi otsima, elatades ennast kerjamisega. Teine, aastatelt noorem mees seletab, et ta kunagi olnud olnud uhke ohvitser, sattudes sellena kaardikuradi ja naiste võrku ning nüüd võib olla uhke, kui leiab vahel taskust 10 senti, millega võib pääseda õomajja.

Mõni nukrub, pühkides määrdunud näolt varukuga pisaraid, teised aga naeravad vaid kuidagi kõledalt, otsides kurbuse võitjat „kolme kondi konjakit“.

Kui tuleb igaõhtune kontroll, õomaja ametnik ja politseinik, vaibub jutt. Igaüks poeb narile. Need, kellel aga pole taskus olnud 10 senti, vaid kuidagi teisiti hiilunud ruumidesse, peavad paremaks kaduda naride alla, kust neid kontroll aga pahatühti välja rebib. Ent harva pidavat asi minema siiski väljaviskamiseni. „Pätid“ olla juba kord sellised, et nad sõbra harva hädasse jätavad. Nemat „lappivat“ siis ikka kokku puuduvad 10 senti, aga seda muidugi vaid siis kui sõber liig sageli teiste abi ei vaja.

Kontroll väljunud, ei lasku siiski

Teater.

„Väike arusaamatus“.

Suuremate sõnalavastuste vahel tõi „Estoonia“ lavale kerge ajaviitepalana H. Sturm ja Fr. Jakobstetteri jandi „Väike arusaamatus“. Sisult öieti tühine nagu Saksa jandid ikka, ei suuda „Väike arusaamatus“ paeluda huvi ega kõita. Näendigi edu eest peavad siin hoolitsema näitlejad oma mänguga, mis ka „Estoonias“ enam-vähem õnnestus. Naistest tahaks pida paremaks Meta Lutsu, kes soovida ei jätanud midagi. Meestest oli muidugi meisterlik Hugo Laur, samuti ka Paul Pinna.

Lavastuski oli väga hea, kuna Paul Pinna selliste asjadega ikka hästi hakkama saab, kuid näib siiski, et „Estoonial“ „Väike arusaamatus“ lavale toomisest vähematki kasu ei ole. On natuke nagu raske uskuda, et see asi meie publikut kõita ja teatrisse meelitada suudab.

„Vürst Igor“.

Peale pikki ootusi ja ettevalmistusi tuli „Estoonias“ alles nüüd lavastusele venelase Aleksander Borodini ooper „Vürst Igor“. See ooper on üks vene paremaid ja ühtlasi ka lavastamiseks raskemaid, eriti meil, kus vastavajd jõude vähe ja teiseidki olud pole just kõige paremad.

Aga „Estoonias“ oldi sellega siiski hakkama saadud vastuvõetavalt, kuigi vist lavastaja Hanno Kompus siin mõnda kohta tublisti kärpida oleks võinud, kuna asi paiguti igavaks ja pikaks kippus minema. Siisult on „Vürst Igor“ mõte igavavõitu, nagu enamik oopereid ikka, ent muusikat, nagu öeldud, hinnatakse üheks parimaks.

Näitlejaist olid vastuvõetavad täielikult I. Aav-Loo, V. Kask, K. Viitol, N. Suursõot, noor A. Tamm ja loomulikult ka B. Hansen, kes pakus vast kenama kuu, kuigi Khaan Kontšaki osa polnud temale see kõige vastavam. A. Vissmann tundus seekord vähe nagu ebasobivana ja samuti ei saa täiel määral rahul olla H. Eimeriga.

Näib, et see ooper, tänu omapärasena kõlavale muusikale ja näitlejaile, suudab meie publiku poolehoidu võita.

—ard.

„Kosjasõit“.

Tallinna Töölisteater, mida meil alles hiljuti väga vähesed tõsiselt võtised, on käesoleval hooajal pakkunud rea kõigiti õnnestunud lavastusi ja ühtlasi ka täieliku tunnustuse evinud, kuigi ta peab töötama tingimustes, mis näiteks „Estooniaga“ võrreldes enam kui armetud. Kuid siiski rõhitakse raugematult edasi iga uue lavastusega ikka enam ja enam usku oma võimetesse.

A. Kitzbergi ja J. Simmi rahvatükk „Kosjasõit“, kohandatuna praegustele oludele, oli jällegi üks õnnestunud asi. F. Põldroos lavastajana väärib kiitust ja samuti ka näitlejad. Üle pika aja nägime siin jälle vana armast Alfred Sällikut, kelle puudumine meil siin-seal ikka veel silma torkab. A. Sälliku ala on operett ja siin oli ta vast ehk paiguti vähe võõras, ent siiski üks neist vähesest näitlejaist kelle jälgimine alati lõbu pakub.

Väga head olid samuti L. Rõmmer, A. Tamm, J. Tõnson, A. Särev ja R. Baumann. Alamaa edeneb järjekindlalt ja teisi ei saa laita, kuigi siin olemas veel üksikuid konarusi ning vääratusi.

—ard.

Nalja.

Suvitusrannal.

Niina: „Ütlesin oma mehele, et kui ta mulle igapäev ei kirjuta, sõidan otsekohe koju“

Annny: „Kas ta kirjutab nüüd?“

Niina: „Koguni kaks korda päevas kirjutab.“

Kartus.

Karl: „Igal öhtul jalutad sa selle preiliga, miks sa ometi ei abiellu temaga?“

Hans: „Olen isegi selle üle mõelnud. Aga kus veedan siis oma igapäev öhtud?“

„Abielulehe“ poolehoidjad! Saatke oma sõprade, tuttavate ja sugulaste aadressesse... . Saadame neile maksuta proovinumbreid.

Sport.

Uisutama! . .

Miks põeb meil talisport?

Aastat paarkümmend tagasi, kui meie spordile ei pühendatud veel kaugeltki sellist tähelepanu ega hoolitsust nagu praegu, osutus meil armastatuma taliseks spordialaks kiiruisutamine. Vanemad pealinlaste teavad jutustada, et Schnelli tiigil peetavaid kiiruisutamise võistlusi jälgis ikka vähemalt 3000-pealine pealtvaatajate hulk, kuigi võistlusi peeti siis väga sageli. Ja ei saa salata, et meie selleaegsed parimad oli palju lähemal rahvusvahelisele kui praegu.

Aastad möödusid. Sport võitis meil üldise tunnustuse ja laide hulkade poolehoidu. Omaaegne armastatuma ala, kiiruisutamine, hakkas aga põdema. Ta jäi koguni nii armetuks ja kiduraks, et sageli otse häbi on vaadelda ühe või teise võistluse tagajärgi. Eriti praegu, mil meil rahuldada suudavad vast ainult paar kiiruisutajat. Kõik teised on rohkem kui armetud.

Miks on see aga nii? Ei saa kahelda, et selles osaliselt süüdi on meie viimaseil aastail liigagi tujukas tali. Napilt paari kuuga ei saa sportlane ju kõrgesse vormi tõusta. Eda-

si tahab uisutamine paista vähemalt meil, sureva spordialana, mis huvipakkuvama ja tulusama suusatamisega sammu ei jõua pidada.

Veel rohkem uisutamise hääbumises süüdi on aga siiski meie spordiseltsid, kus varem liuväljad olid kohtadeks, kus ikkagi ainult uisutati, ei saa praegu seda enam kaugeltki öelda. Uisutajaid näeb meie liuväljadel vähe ja õieti puuduvad siin selleks ka võimalused. Pruugib vaid astuda mõnele pealinna liuväljale ja meie näeme, et siin askeldavad peamiselt vaid need, kes ei mõtlegi uisutada. Need on kujunenud „kraade-noorte“ taliseks kohtamiseks, kus „vuntsid“ ja „kraamid“ näitavad oma armetut tantsuoskust, õigemini küll mitteoskust.

Uisutajad ei leia siin paremalgi tahtmisel ruumi, kuna siin „kraaded“ kõikjal saalivad, „kula“ mängivad või muid poisikesetemper teevad. Seltside majanduslikule küljele võib ju olla see küll kasuks, ent teadupärast pole spordiseltside eesmärgiks rahakorjamine, vaid neil on tähta ka ikka kasvatuslikud ülesan-

ded. Ent paraku ei hoolita neist vähematki.

Kiiruisutusest kurvemas seisukorras on meil iluuisutamine. Sellele kandjaks meil peamiselt osutuvad ka-pütäis õrn-hapraid kadakavõsukesi, ennast liigagi kõrgelt hindavaid „peenemaid inimesi“, kelle hulgas aga tõesti andekaid iluuisuleidajaid vaid ainult paar-kolm. Iluuisutus, teadagi, osutub meil kõige armetumaks spordialaks, mis alles mähkmeis.

Ärgu tulgu keegi ütleva, et meil rahva hulgas ühe või teise vastu huvi puudub. See pole kaugeltki nõnda, vaid just spordiseltsid on need, kes ei lase meil uisutamist areneda ega levida.

Milline tähtsus uisutamisel, on ütle-matagi selge. Ja sellepärast peaks ka meie liuväljade omanikud spordi-seltsid oma praegused seisukohad revideerimisele võtma.

Liuväljad avatagu ikkagi uisutamiseks, sest „kraaded“ võivad väga hästi oma tantsuhimu rahuldada „Läti klubis“ või mõnes teises kohas. Seltsid ei kaotaks sellega ka midagi, kui liuväljadele lastakse ainult need, kes tulevad sinna uisutamise eesmärgil. Liuväljade küllastajate arv kasvab siis kindlasti, kuna neid, kes suudavad vastu panna libedal jääl liuglemise võldele, pole palju.

Selles, et need kõik praegu liuväljadelt eemale jäänud, on süüdi ainult seltsid ise enamineitud põhjustel.

Seda tegi Seeberg Grüniniga esimesel ringil, Lester Vahiga esimesel ringil, Erich Lukin Männaga teisel ja Grosstahliga esimesel ringil, A. Holm Adelmänniga esimesel ringil ja Evald Lukin Holmiga teisel ringil. Tehnilise knock-outi saavutas Kuura Kooritsa ja Aleksander Reino Reimanni üle.

Auhinde said neil võistlustel: kärkekaal — 1. Kaup; 2. Lindenväldt; 3. Pärn; kukkkaal — 1. Seeberg; 2. Griidin; 3. Saag; sulgkaal — 1. Taar; 2. Luts; 3. Glücke; kergekaal — 1. Nielender; 2. Salong; 3. Erich Lukin; keskaal — 1. Reinke; 2. Misl; 3. Arthur Reino; poolraskekaal — 1. Kuura; 2. Aleksander Reino; 3. Timmermann; raskekaal — 1. Evald Lukin; 2. Holm; 3. Adelmänn.

Nii Liisa kui ka August Lubergrid arvasid kunagi oma õnne olevat igavese ja nõndja suure nagu see üldse võib olla. Ent inimese mõte on ekslik ja sündiski siis nõnda, et Liisa ning August võivad nüüd pidada oma ühise õnne ja abielu matuseid.

Viimastena sel korral abielule hüvasti öelda võivad Marie ja Aleksei Samir'id, kes jõudnud veeneni, et abielludes tegivad nemad ikkagi ainult ühe suure eksituse. „Parem hilja kui ei kunagi.“ lausub säilinud rahvatarkus, mille järele nüüd käia otustasid ka Marie ja Aleksei. Nema-d saavadki lahutuse nii nagu nad soovivad.

Mitmesugustel põhjustel ei jõua sel korral veel lahutuse järgmised paarid: Marie ja Sergei Pavlov, Marie ja Paul Rummelgas, Elvise ja Julius Paulson, Ella ja Paul Varik, Anna ja Nikolai Köster, Emma ja Frantz Jakobson, Gertrud ja Georg Haller, Olga ja Heinrich Kaljot, Vassilisa ja Anton Johanson, Lydia ja Josep Maurmann, Elvine ja Roman Brukmann, Sophie ja Jaan Partso, Julie ja Eduard Rööm, Anastasia ja Boris Vasiljev, Ella ja Gustav Leebo, Martna ja Aleksander Niels, Vally ja Aleksander Dener, Aliide ja Herbert Kreekmann, Rosalie ja Peeter Schvalbe ja Lydia ning Georg Jegorov.

Sellela on käesoleval aastal senini Tallinna-Haapsalu rahukogus lahutust nõudmas käinud 89 paari. Lahutatud neist on 35 paari.

Naine, kes pettis. . .

Vanda Rea ja Pauline Kaasik olid üksteisega juba pikemat aega väikesed viisi tuttavad, olgugi, et nad üksteisest kuigi palju ei teadnud ega teineteisega palju läbi ei käinud.

Kord, kui Vanda Rea jälle Pauline juurde tuli, seletas ta, et on mingisuguse foto-äri agent, kes korjab päevapildi suurendusi.

Ta küsis ka Kaasikult mõnda päevapilti suurendada, lubades tutvuse pärast teha töö odavama hinnaga. Kuna Kaasik juba ammu ka oli mõelnud päevapiltide suurendamisele, andis ta pikema jututa Vanda Rea kätte neli pilti, mille suurendamine pidi maksma minema 20 krooni. Saades 10 krooni käsiraha, lahkus V. Rea, lubades suurendustega juba peagi tagasi tulla.

Järgmisel päeval oligi V. Rea jälle P. Kaasiku juures, küsides kas sellel ei ole ehk veel anda kahte suurendust. Tuttava poolest olevat siis tema võimalik kõik 6 pilti suurendada 15 krooni eest. Arvates, et siin on tegemist vägagi kasuliku kau-

Raadio.

Tähtsamaid teateid Tallinna jaama saatekavast.

Pühapäeval, 7. veebruaril: 9.55. Jumalateenistus Jaani kirikus. Jutlustab õp. Sternfeldt. Lõpuks heliplaate. 12.30. II avalik laste-hommik, (Ülekanne Tln. L. Tütarlaste Kom-mertsgümnaasiumi saalist). 14.00. Arkadi Vöotsky: Lõhkeained põlluma-janduses. 14.30. Põllumajanduslikke teateid. 17.30. „Vahitorni“ seltsi kõned. 18.30. Reklaami ja heliplaate. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Lugemistund (Esineb Hugo Laur). 19.30. Nikolai Adamson'i balalaikade sekstett. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert. Juh. md. A. Krull. 21.30. Eesti ringmängu-laule heliplaatidelt. 22.00. Moodsat tantsumuusikat „Estonia“ valgest saalist.

Esmaspäeval, 8. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Reklaami ja heliplaate. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.30. Dipl. ins. Olbrei raadiovestlus. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kirikumuusi-kat. 21.20. Autorite tund. Kirjanik Ruven esitab katkelmaid oma teoseid. 21.45. Rachmaninoff'i helitöid heliplaatidelt.

Teisipäeval, 9. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.00. Reklaami ja heliplaate. 18.20. Lastetund. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.30. Seltskondliku kasvatus-eõpringi koosolek. Arutusaime: Sõprus. (Juhatab E. Vender). 20.25. Ülekanne Tartust. 20.30. Kontsert. Juh. M. Prokoff. 21.00. Esperantokeelne näda-lakroonika. 21.10. Kontserdi järg.

Kolmapäeval, 10. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-

dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.00. Reklaami ja heliplaate. 18.20. Päevauudiseid. 18.30. Põllumajanduslikke teateid. 18.45. Kontsert. Juh. md. A. Krull. 19.30. Ülekanne Tartust. 20.30. Tallin-na Meestelaulu Seltsi aastapäeva ak-tus. Kavas: kõnesid, koori ettekan-deid prof. A. Topmanni juhatusel. Lõpuks kuni 23.00. tantsumuusikat heliplaatidelt.

Neljapäeval, 11. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Reklaami ja heliplaate. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.30. mag. Jakob Lukats: Aafrika algrah-vaste kohteist. 20.00. Ülekanne Tar-tust. 20.05. Muusikaline matk ümber maailma. Türgi ja Aafrika. Juhatab md. A. Krull. 21.05. Operetimuusikat.

Reedel, 12. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.00. Reklaami ja heliplaate. 18.20. Lastetund. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Ülekanne Tar-tust. 19.30. Pool tundi soolooetkan-deid. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.35. Kontsert ja loeng: „Vanu tantse“. Juh. md. A. Krull.

Laupäeval, 13. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.00. Reklaami ja heliplaate. 18.20. Päevauudiseid. 18.30. „Päevalehe“ toimetaja E. Jalak: Nädala välispoliitiline ringvaa-de. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.35. XXV avalik raadio-õhtu „Estonia“ Sinisest saalist. Lõpuks moodsat tantsumuusi-kat ja reportaazi pressipallililt (Ülekan-ne Ohvitseride keskkogu kasinost.)

Kui Tallinn naerab ja nutab.

Petetud pruutide kättemaks.

Et lesed ja lahutatud naised mees-te silmis ikka väga kõrges hinnas on, teab muidugi igaüks. Kõrgem kui kunagi varem on lahutatute ja leskede kurs praegu, mil üks vaene neikene ei paku meestele kaugeltki sellist huvi kui naised, kellele soetatud vähemalt oma kindel kodu ja väike varandusenatukene.

Mehi, kes püüavad võita ainult säherduste naiste poolehoidu, on palju ja nende hulka kuulub ka keegi noormees A., pealtnäha päris noobel ning tore poiss. Nimelt on too A. üks neist meestest, kes lugu ei pea ausatest ametitest, vaid armastab ainult lõbusat ja kerget elu. Selleni tahab aga tema jõuda ainult naiste kulul, olles sõna tõsisest mõttes elukutselt peigmees. Et A. püüab võita ainult selliste naiste poolehoidu, kellele olemas ka varandus, on endastmõistetav. Tutvus sobitatud, teeskleb A. peagi armunud ja hakkab juttu ajama pulmadest. On naine ettepanekuga päri, oskab A. mitmesuguste ettekäändete abil neilt välja meelitada raha, mis muidugi vajalik eeltoode tegemiseks pulmadeks.

Neid naisi, keda noorsand kosida lubanud, on kümneid, sest ühe raha lõppedes siirdub A. ikka teise juurde. Nagu kõigil teistel sedasorti saksadel, on A-lgi korraga mitu „pruuti“, üks ilusam, rikkam ja armsam kui teine.

A. õnnetuseks aga juhtus nõnda, et hiljuti kolm „pruuti“ ka üksteist tundsid. Neid kõiki oli lubanud noorsand kosida ja kui sõbrannad omavahel kokku said, oli neil üksteisele muidugi esimese asjana rääkida, et

nemad peagi abielluvad. Otsiti arm-sama pildid ja hakati neid rõõmust säraades üksteisele näitama, kuid... Naisi oli kolm, ent peigmehe ainult — üks!... Esimene ahastus ja meeleheide võidetud, tajusid naised peagi, millise kosilasega neil tegemist, seda enam, et „peigmehe“ ülalpidamine vahete-vahel kõigile oli paistnud kahtlasena. Peeti sõjanõu, võidet valgu ja, — kuid lugege seda juba alamalt.

Päeva paar tagasi, kui A. jällegi ühe „pruudi“ juurde läks, hakkas ta sellele nagu ikka, kõnelema kohe oma armastusest, peatsetest pulmadest ja ei unustanud muidugi küsimata raha — oma kukru olevat ta unustanud koju. Nagu kaks kurja lummutist ilmusid nüüd teisest toast nähtavale kaks teist „pruuti“. Tajudes, et asi kurvaks võib minna, muutus A. näost kriitvalgeks ja tahtis pageda, kuid naised osutusid siiski agaramaks. Nagu kolm näljast hunti kargasid nad noormehe kallale, tõmmates selle põrandale pikali. Kui A. lõpuks tõusis, olid tema üheksteist riietist järel ainult rüüalad, nagu paistetatud ja verine. Ent naised võtsid A. seljast needki rüüalad ja jalast saapad, kuna nemad nende ostmiseks andnud raha. Aluspesu varjamiseks anti, varem nii noobile noormehele selga mingisugune vana vihmakuub ja visati siis tänavale!...

Et oli juba hiline õhtu, pääses noormees mööda kõrvalisi tänavaid ja seinääri hiilides kuidagi ka koju, et seal armista hakata oma haigeid kohti...

Hoia mind sõprade eest! . .

Päeva paar tagasi jalutab S. Pärnu maanteel keegi endise paruni meele vanahärra oma kahe õpetatud hundikoeraga, kes peremehe silmist püüavad lugeda tema soove. Vanahärra on rahulik ja uhke, silmitsedes nähtava heameelega oma koeri, kahte head sõpra, kes alati valmis teda aitama.

Ent äkki tuleb kõva tuulepuhang ja sünnib enesest see nii pahandav äpardus: tuul viib peast vanahärra mütsi, mis nagu ratas veereb edasi mööda tänavat. Vanahärra ise kat-sub alustada jooksu, et kinni püüda kübarat, kuid vanad jalad ei taha sellele kuidagi järele jõuda. Koe-

baga, andiski Pauline Kaasik Vanda Reale kaks pilti ja viis krooni raha.

Kui Vanda Rea nüüd kahe nädala jooksul enam oma nagu ei näidanud, hakkas Pauline Kaasik kahtlema, kas siin mitte tegemist pole pettusega. Nii oligi. Selgus pea, et Vanda Rea kasugil agendiks pole, vaid raha püüab teenida palju kergema vaevaga. Asi läks kohtusse.

Et siin tegemist kõige puhtama kujulise pettusega, peab Vanda Rea kolmeks kuuks vanglamüüride vahle minema.

radki mõistavad peremehe mõtet, tormates tulispaskadena kübarale järele, et seda peremehe kätte tagasi tuua.

Jõudnud veerevale kübarale järele, tahab kumbki koer seda oma kätte saada, et siis hiljem peremehelt evi-da kiitust. Üks koer haarab ham-mastega kinni kübara ühest ja teine teisest servast, ilma et peakatet kumbki tahaks lahti lasta. Urisetakse vihaselt, sikutatakse, urisetakse uuesti ja sikutatakse jälle ning seda seniks, kui kübar — katkeb!...

Ühe koera hammaste vahel on osa kübarast ja ka teise koera hammas-te vahel on osa kübarast. Võidukalt tormavad mõlemad koerad nüüd peremehe juurde tagasi, olles uhked ja enesega rahul, oodates ise peremehelt kiitust. Neil mõlemil on ju temale nüüd midagi anda!...

Ent peremees? Ta silmitses ainult kibeda etteheitega vaheldamisi koeri ja kübarat, osates koerte aad-ressil esile tuua alles siis, kui keegi mõõduja muutes lausunud need enesest nii targad sõnad:

„Armas Jumal, hoia mind sõprade eest, vaenlastega saan ma ise val-mis.“

8 kangemat rusikameest.

Tänavused Eesti esivõistlused poksis olid neljanurgelise ringi meelitanud 41 rusikameest Tallinnast, Tartust, Haapsalust ja eranditult. Seltsid olid tulle saatnud ainult oma parimad, millega koos olid peaaegu kõik meie nimekad.

Sellepärast osutusid võistlused ka huviküllasteks ja pinevuserohkeks, olles konkurentsilt vägagi tasavägised. Vastsetest meistritest osutusid paremateks Nielender, Taar ja Lester, nõrgemateks Seeberg ning Reinke. Kaup'i paremad päevad peaks olema ees, Kuural seljataga. Evald Lukini kohta on midagi raske öelda, kuna mehel õiged vastased puudusid. Teistest meestest osutusid pari-

mateks Aleksander Reino, Luts ja Erich Lukin, Aleksander Reinole poleks palju olnud anda võitu R. Kuura üle. Misl, kes pole praegu tavasises vormis, kaotas küll Reinkele, ent on siiski sellest parem poksi-ja. Erich Lukin võiks olla parem, kui tal vaid vastupidavust oleks rohkem. Pärnu mees A. Holm pole veel suur, vaid ainult tuisupeaga tormaja. Ta võib küll tällatada, ent praegusena pidevalt ei kaugeltki saavutada suuri võite. E. Adelmanni löi tema knock-outi vaid juhuslikult, suutmata vähematki teha Evald Lukinile. Siin löödi ta ise knock-outi. Üldse oli võistlustel kuus puhast ja kaks tehnilist knock-outi.

Lahutuskojast.

Ei ole maailmas praegu kuldseid naisi. . .

Viimane lahutuspäev Tallinna-Haapsalu rahukogus osutus jällegi väga kibedaks tööpäevaks. Paare, kellele ühine kooselu ei paku enam vähematki huvi, oli kogunenud siia väga palju, tervelt 26, mis tänavune rekord.

Lahutajate nimistus oli sel korral ka nii mõnigi tuttav nimi, kuna ühtlase hooga karidele jooksevad nii tuntud seltskonnategelase kui ka kurikuulsa vargapoisi abielulaevakesed. Siin võivad ühesugused süüdimõistetud või õigusenõudjad olla mõlemad ja siin tukuavad ühesuguses valus ka mõlema südamed.

Lihtne talumees hallis kasukas, mis täis heinapuru ja poripritseid, seisab siin pealtnäha peene pealinnase kõrval, pöörates teiste eest pilgu häbenedes põrandale või pikihides kasukavarukaga vargsi põskedele veerenud pisaraid. On kahju, siiski on kahju lahkuda sellest, kellega elatud nii palju ühiseid ülvaid õnnehetki...

Eriti kibe näib lahkumine oma enami-kus osutuvat meestele, kes näivad siin ikka murtutena, olles vist valmis veel viimaselgi hetkel leppima, kui selleks ainult võimalusi leiduks.

„Alles siin saab aru, kui hea su vastu oli naine,“ seletab lahutusre-porterile keegi mees, kes kunagi riigiteenistuses olnud võrdlemisi kõrgetel kohtadel. „Alles siin mõistad

naise headust, kuid... Ei ole maailmas kuldseid naisi palju ega loopida. Neid tuleb otsida ja hoida. Aga meie, mehed... ah, Jumal...“

Nii räägib mees, omal silmist ojadena jooksmas pisarad, kuid parata pole enam midagi. On hargnenud teed ja kuristik kahe südame vahel paisunud nii suureks, et ühinemiseist ei saa olla enam juttu.

Vaatamata paaride rohkusele, polnud värske valalisõlvete tagasipääsenute hulk siiski suur — vaid viis paari oli neid. Esimestena kuulevad päästvat ot-sust Ljubov ja Anton Selberg'id, kelle südames kustinud ammugi see püha tulukene, mis tegi nad kord üksteisele kalliks. Ja nüüdsest peale pole siis nemad ka enam naine ja mees, vaid kaks üksteisele võõrast inimest...

Selles, et pole igavest armastust ja õnne, on pidanud veenduma ka Gerda ja Hermann Einstruck'id, kelle õnn oli küll ilus aga üüriline. Käed, mis ulatati kunagi üksteisele, tõmmatakse nüüd jälle ära ja jäävad järele ainult mõrudad mälestused.

Töötasid küll kunagi ikka ja alati olla ainult üksteise päralt Ida ja Johannes Eismannid, kellel aga nüüd nende töötuste täitmine näib osutuvat raskeks. Ja mida muud jääb siis veel üle, kui öelda viimne hüvasti.

Õiguse-kaalukojast.

Hüljatud austaja „kangelastegu“.

Noormees Arnold Aalmann oli alles hiljuti väga hea sõber preili Benita Kaiviga. Ent siis äkki jooksis mõlema noore vahelt läbi must kass, rikkudes sootuks varem nii sooja vahekorra.

Benita Kaiv näis tüdinevat Arnold Aalmannist, leides uue sõbra, kes huvitas teda rohkem. Arnold ei suutnud aga sellega kuidagi leppida. Ta palus mitmel korral Benitat hüljata oma uut austajat, kui aga neiu sellega nõus polnud, katsus noormees õnne ähvardustega. Ta lubas Benital anda sellise nahatäie, et see mitu nädalat enam voodist ei tõuse, ent seegi ei aidanud. Benita ei pannud neid sõnu tähele, vaid naeris ainult, nagu ta seda ise ütles, arvates, et poiss teeb ainult tühi-seid sõnu.

Kuud kaks tagasi otsis Arnold ühet päeval jälle Benita ülesse, kutsudes teda enesega välja, kuigi oli

ise purjus. Benita muidugi välja ei läinud, vaid palus Arnoldit lahkuda, toonitades veel kord, et nende vahel on kõik lõppenud.

See aga ajas poisi marru. Benita tõi kõige tooremal kombel sõimates lahkus Arnold küll peagi, ent õue jõudes, arvas nähtavasti, et sõimust üksinda on vähe. Pidamata pikka aru, hakkas ta maast korjama kive ja neid ükshaaval pilduma Benita aknasse. Kõik ruudud puruks visatud, arvas Arnold Aalmann heaks kaduda.

Neil päevil kutsuti sõjakas noormees siiski kohtusse oma „kangelas-teo“ üle aru andma. Siin katsub ta oma tegu tagasi ajada, olgugi, et see asja võib ainult halvendada. Nii ongi. Tunnistajaid, kes näinud kui Arnold Aalmann aknad puruks viskas, on mitu ja sellepärast peab noormees nüüd kaheks nädalaks aresti minema.

Kus veeta vaba aega?

Tallinna teatrites mängitakse:

„Estonia“: Laupäeval, 6. veebruaril kell 1/2 8 õhtul 4. korda harilike hindadega A. Borodini ooper „Vürst Igor“.

Pühapäeval 7. veebruaril kell 1/2 3 p. l. 26. korda alandatud hindadega R. Benatzky operett „Kolm musketääri“.

Õhtul kell 1/2 8 6. korda H. Sturm ja Fr. Jakobstetteri lustmäng „Väike arusaamatus“.

„Töölister“: Laupäeval kl 8 õhtul Fr. Leiviku näidend „Käitis“ alandatud hindadega.

Pühapäeval, 7. veebruaril kell 8 õhtul A. Kitzbergi ja J. Simmi rahvatükk „Kosjasõit“, milles külalise-na kaastegev A. Sällik. Hinnad harilikud.

Estoonia kontserts. kuuleme:

Laupäeval, 6. veebruaril Tallinna publiku lemmiku Claudia Arrau klaverikontsert ja pühapäeval, 7. jaanuaril 5. sümfoniakontsert, mida juhatab Mateusz Gliński. Solistina kaastegev Joseph Turzynski klaveril.

Pühapäeval 7. veebruaril kell 21 e. l. tütarlaste Kommertsgümnaasiumi saalis 2. avalik laste raadiohommik. Kava, milles kaastegev F. Moor j. t., on koostatud väga huvitavalt ja mitmekesiselt.

Tallinna kinodes näeme:

„Gloria Palace“: Emery Kalmani esimene helioperett „Ronny“

Käthe von Nagy, Villy Fritschy j. t. kaastegevusel. Lisaks nädala ringvaade.

Uus „Rekord“: Lõbus helifilm „Truuduseta abielumehed“ Lucie Engliši, Fritz Schulzi j. t. kaastegevusel. Peale selle lisaeeskava.

„Modern“: Liane Haid ja kuulul kloun Grock helifilmis „Tema viimane kirg“. Teiseks „Naerustatud armastus, purustatud elu“, kus peaosis Loretta Young ja Douglas Fairbanks (junior).

„Capitol“: Avamisetendusena „Tabu“, helifilm Havai elust. Peale selle veel lisaeeskava.

„Endla“: Draama „Naine, liiv ja veri“, Noah Beery, Myrna Loy, Varner Baxteriga peaosis. Teiseks huvitav lisapala.

„Grand Marina“: Uus täht Sylvia Sidney ja Cary Cooper filmis „Suurlinna uulitsad“. Peale selle lisaeeskava.

„Skandia“: „Siberisse“, film vene elust. Lisaks grotesk ja nädalaringvaade.

„Forum“: Janet Gaynor ja Charles Farrell filmis „Sinine veri“. Teiseks draama „Naine minevikuga“ May Me Ivoy ja Ronald Colmanni kaastegevusel.

„Kungla“: Omaaegne lõõkfilm „India haasamas“ Mia May, Lia de Putty, Erna Morena, Conrad Veidt, Bernhard Götzke kaastegevusel.

Tulusaid näpunäiteid.

Kodune juust.

1 kilo head kohupiima, 1 2 supil. võid, soola, (kõõmleid), 3—4 munarebu. Kohupiima segatakse sool hulka, hõõrutakse peeneks ja lastakse 5 päeva seista. Pealt kaetakse niiske rätikuga. Tuleb jälgida, et kohupiim hallitama ei lähe, vaid ainult kollaseks muutub. Või sulatatakse paja põhjas ja võetakse ümberringi, et juust külge ei hakkaks. Kohupiim pannakse patta ja segatakse vahetpidamata, kuni siledaks muutub ja venima hakkab. Mida kauem keeta, seda kõvem saab juust. Keetmise ajal võib juurde lisada mõne munarebu, mis annab ilusama värvi ja tõstab maitset. Valmisjuust valatakse kuumalt vormi. Jahtunult võib juba tarvitada.

Hautatud porgandid või kaalikad.

Porgandid või kaalikad lõigatakse väikesteks neljanurgelisteks tükkideks ning keedetakse väheses veega pehmeks. Siis lisatakse juurde võid, jahu ja soola. Maitseb hea liha kõrval.

Südame supp.

1 vasika süda, 1 kops, 1 liiter kartulaid, 200 gr. kruupe, 2 spl. jahu, 2 1/2 liitrit vett, vürtsid, pipart, loorberit, hapukoort, paar munakollast.

Süda ja kops kupahtatakse. Kruubid keedetakse eraldi pehmeks. Lisatakse siis ka teised antud ained ja keedetakse koos pehmeks. Enne lauale andmist lisatakse hapukoort ja muna-kollased.

Fraegu on paras aeg uuendada „Abielulehe“ tellimisi

„Abieluleht“ maksab aastas 4 kr., poolaastas — 2 kr. 25 sn. ja kuus 45 senti postiga koju saates.

Tellimisi võtavad vastu kõik Vabari. postiasutised.

Tähele pannes lupejaskonna suurt huvi meie lehe vastu, võimaldame kõigile Abielulehe aastatellijale kaks ja pool-aastatellijale ühe maksuta kuulutamise võimaluse.

Hindmõistatus nr. 32.

Vasakult paremale: 1. Ese, mida ihaldavad lapsed talvel; 3. On praegu; 6. Ese kõõgist; 9. Põletab; 10. Tarvitajate ühisus Tallinnas; 11. Kivi; 12. Vana vastand; 13. Naise nimi; 15. Hüüe; 16. Valge leib; 17. On suus; 18. Mitte

kõveralt; 24. Sõnakuulmatu; 26. Võta naine; 28. Tuntud Eesti kunstnik; 29. Sama tähendus, mis sõnal löö; 30. Osa trepist; 31. Kübar; 32. Sileda vastand; 33. On piimal.

Ülaalt alla: 1. On tulekahju ajal taaval; 2. Ära sure, vaid ...; 4. On kõvem kui puu; 5. Inetu vastand; 6. Meeldib koerale; 7. Vanapaganasulane Ants oli ...; 8. Orneempoole; 13. Ühendab kaks inimest; 14. Meie elame ...; 19. Pole noor; 20. Lind, kes armastab vett; 21. Laseb valguse tuppa; 22. Vedelik mõõt; 23. Puu; 25. Jook; 27. Tallinnas viibinud kinotähe eesnimi; 29. Sama, mis 29. vasakult paremale.

Õieti lahendajale loositakse 18. veebruaril üks eks. „Abielulehe“ veerandaastaks ja kaks maksuta kuulutamise võimalust. Nimed avaldatakse „Abielulehes“ nr. 7 (52).

Perekondlikke teateid.

Kesktaasel külmal ajal on päikesetena astunud oma vanemate ellu ja ristitud:

Hilja Reinberg; Endel Kuno Nykänen; Rait Pank; Asta Viitmann; Rita Tellisberg; Kaljo Karjamann; Boris Kesküla; Vello Luhaäär; Elsa Pelmas; Enno Land; Ralf Albert Gutmann; Margit Koch.

„Kui heliseb südame armastus, siis võib elu ilus olla ainult selle kõrval, keda armastakse.“ nii mõtleavad nüüd need, kes tahavad peagi abielluda:

Alma Lepik ja Herbert Allas; Margit Malm ja Rudolf Tannik; Veera Pallo ja Jaan Jürisson; Maria Laimann ja Heinrich Vain; Hildegard Bebing ja Gerhard Poldemann; Alma Pranno ja Eduard Vilhelm Pranno; Renate Peipmann ja Edgar Kilimit; Marie

Sannik ja Ambrosius Steinfeld; Anna Utsar ja Robert Ivask.

Siis kui lumistunud väljadel tuisklevad vinged tuuled, on üksteise juurest peletanud külmade päevade kalguse need, keda seovad nüüd abielusidemed:

Liisa Palts ja Aleksander Ülevärava; Anna Saar ja Karl Mänd; Marie Pent ja Arnold Sillam; Agnes Melitta Kütt ja Hendrik Rüütel; Elvine Kiisküla ja Jaan Kikas Marie Elvine Niit ja Rudolf Jnglist; Meta Kleeman ja Richard Paomees.

On lõppenud jõud ja raugenud ramm neil, keda võime nüüd ainult vaikselt leinas mälestada:

Jaan Meinvald 67 a.; Triino Limberg 83 a.; Mari Viilas 58 a.; Arnold Tresberg 20 a.; Meta Kurg 29 a.; Leena Priimann 67 a.; Alice Rilev 33 a.

Salon de danse moderne

NIC HARDT

Tel 436-24.

Viru 3-2.

TANTSU KAVA:

UUDIS:

Tango

Soliidsele seltskonnale

Inglis vals

5-tunniline kiirkursus.

Quick step

Algajale grupile:

Slow-Fox

alg. 9. veebr. k. 8

Rumba

Edasijõudnud gr.

Biquin

alg. 12. veebr. k. 8

Vals

Kursuse kestvus 12 t.

Vastuv. 12—2 ja 6—8

UUDIS! Lähemal päeval hakkab meie lehes ilmuma teine väga huvitav romaan.

Kuulsam Tallinna käe- ja kaarditark

Kati Vonart

võtab vastu Rakveres, Laada tän. Nr. 17, kuni 27. veebruarini.

Kunst-foto ateljee

ALEX. TEPPOR

Tallinn, Viru t. 3. Tel. 13-24.

Grupiülevõtted: ametnikele, õpilastele, kaitseväelastele, kaitsepolitseilastele jne. kuni 300 inimeseni.

Eriülevõtted: artistidele, balleti, plastika, draama ja tsirkuse aladelt.

Üksikvõtted: visiit, kabinett, postkaart, buduaar maitsekas tehnikas. Avatud k. 9—5, pühap. 10—4.

Balti Jaama

raamatukaupluses

saadaval kõikisugused oma- ja välismaa ajalehed ning kuukirjad. Rikkalik väljavalik igasugustest raamatutest. — Uus „ABIELEHT“ juba iga reede õhtul müügil.

Igasuguseid kirjatöid

kirjutatakse masinal asjatundlikult ja kiiresti.

Valmistatakse tõlkeid.

Kirjatööde büroo, S. Karja 2—6.

Valmistatakse kõige moodsamas väljatöötuses odavate hindadega kiirelt ja hästi

J. & A. PAALMANNI TRÜKIKOJAS

Tallinnas, Väike Karja 12. Telef. 8-86

18 aastane energiline noormees soovib leida

sõpra

igavuse peletamiseks noorte preilide ehk härra hulgast. Vanadus 17—20 aastat. Ainult korralikuledele kirjadele vastan. Päevapilt ühes lühikeses elulookirjeldusega palun saata järgmisel aadressil: „Felikton Foks Karula postiagentuur, Sigaste postk. Kellu noortest on tahet ning jõudu palun vastata, kirjadele. Saladus garanteeritud.

Üle Eesti neid ja noored lesed, kellel on soov abielluda ja kellel on kindel varandus ehk kes omab talukoha või maja, teiega

tutvuks

korralik kaine, rahaliselt kindlustatud 37 a. v. poismees. Vastan kõigile kirjadele. Päevapilt sooviv, kuid mitte nõuetav. Kirjad: Märjamaa-Vaimõisa postiagentuur „Koiduigatsejale.“

L. p. rikkad prouad ja preilid!

Raskes seisukorras noormees otsib jäädavat sõpra, kes võtaks enda kaitse alla ja päästaks mind. Olen igale nõudmisele valmis. Aumehelik saladus garanteerit. (van. pole tähtis). Kirjad slt. „ORION“.

Härrad, tähelepanu!

Teiega soovib tutvust viisakas heasüdamline neiu. Vanadus kuni 30. aastani. Meeldivuse korral võib ka abielluda. Kirj. slt. „IGAVENE ÖNN“.

Jõukas prl. heast perekonnast, vähe aega Tallinnas elanud sageli tunneb hinges valusat üksildust. Sooviks leida

sõpra,

sümpaatsete härrade seas, et vabadel tundidel ühiselt aega veeta. Kirj. slt. „Üksik preili“.

Nooredmehed

maalt ja merelt. Teiega soovib tutvuda viisakas neiu, hea sõbra leidmiseks. Foto soov., kuid mitte nõutav. Kirj. slt. „Unistav Tiit“.

Lo!

Üisud korras. Pühapäeval endisel kohal ja ajal ootatan sind. Tule tingimata! Ode

Hädavares, kellel elus pole naistega vedanud, soovib ajaviiteks

kirjavahetust neidude või lesprouadega. Kirjad slt. „Hädavares“ all.

Kes tahab viisakatest härradest olla preiliile

saatjaks

kinos ja teatris. Kirjad slt. „Kino+teater“.

Noormees, raskes seisukorras, otsib omale teenistust.

Lepib ka lihtsama tööga. Kohasooitajale valmis andma poole oma esimesest kuupalgast. Kirjad slt. „Merimees“.

Sõdur, üleajateenija, osav sportlane, soovib mõne rikka peretütrega maalt

tutvust, et omale kodu asutada. Kirjad slt. „Vaene sõdur“.

Vaene naine, kes kõik kaotanud elus, soovib

tutvuda

jõukamate, keskealiste härradega. Kirjad slt. „Vihkan vaesust“.

Seda härrat,

tumesinises mantlis, kes 2. veebr. s. a. õhtul kell 7 jalutas peapostkontori ees edasi tagasi ja aitas libisejat preilit, palun jätta oma aadress slt. „Tänuulik aatajale“ all.

Vanatüdruk aastatesse jõudnud vaene ja lihtne neiu, keda senini ükski poiss tähele pole pannud, tahaks

mehele minna. Kas leidub kusagil keegi, kes tema kosiks? Kirjad saata slt. „Saaks mehele“ all.

Kaunihingeline proua soovib leida

sõpra

hingeliselt arenenud mehega, kes elule tõsiselt suhtub. van. 32—45. Slit. „Lõbus lesk“.

Keskkooli lõpetanud tõsine neiu

tutvuks meeleldi jõukama, haritud härraga. Kirjad slt. „Mulgi neiu“.

Kindla varandusega lesk 36 a. soovib

tutvust

kaine, korraliku, varandusliku ehk kindlas ametis härraga, van. 36—45 a. Kirj. Rüütli tän. 11. Tartu. „Tõsine mõte“ all.

Prouad ja preilid.

iseseisvad 30—40 a. kes võtaks omale kasupojaks, harit. noormehe. Kirjad slt. „Metsaüles poeg“.

Lõbusat

tutvust soovib noormees õrnema sooga. Kirj. slt. „Faun“.

Ideaalsete eluk. kodutu 24 a. haritud noormees tutvuks jõukama

DAAMIGA Vanadus, haridus, ega iludus pole tähtis. Kirjad: Tartu üld. ajak. kontor Rüütli t. 11.

„Pariisi saatus“ all.

Kõik, kel üksinda igav, kuulutage „Abielulehes“

ja Teie leiata oma sõbra või eluseksilise.